

Kvalitetsrapport 2018/2019

Bildningsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	4
2 Övergripande förutsättningar.....	5
2.1 Barnantal och personalstatistik förskola	5
2.2 Elevantal och personalstatistik grundskola	6
2.3 Elevantal och personalstatistik grundsärskola.....	7
2.4 Elevantal och personalstatistik fritidshemmet.....	8
2.5 Elevantal och personalstatistik gymnasieskola	9
2.6 Elevantal och personalstatistik gymnasiesärskola.....	11
2.7 Antal studerande och personalstatistik Komvux	11
2.8 Övergripande sammanställd statistik	12
3 Normer och värden	14
3.1 Förskolan.....	14
3.2 Grundskolan	15
3.3 Grundsärskolan	17
3.4 Fritidshemmet	18
3.5 Gymnasieskolan	19
3.6 Gymnasiesärskolan	20
4 Kunskaper, utveckling och lärande	22
4.1 Förskolan.....	22
4.2 Grundskolan	23
4.3 Grundsärskolan	28
4.4 Fritidshemmet	28
4.5 Gymnasieskolan	29
4.6 Gymnasiesärskolan	32
4.7 Vuxenutbildning.....	33
5 Barns och elevers ansvar och inflytande	36
5.1 Förskolan.....	36
5.2 Grundskolan	36
5.3 Grundsärskola	37
5.4 Fritidshemmet	38
5.5 Gymnasieskolan	38
5.6 Gymnasiesärskola	39
6 Skola och hem samt övergång och samverkan	41
6.1 Förskolan.....	41
6.2 Grundskolan	42

6.3	Grundsärskola	43
6.4	Fritidshemmet	43
7	Förskolan, skolan och omvärlden	45
8	Uppföljning av nämndens prioriterade mål	46
8.1	Matematikkunskaperna ska förbättras	46
8.2	Läsförståelse och skrivförmåga ska förbättras	46
8.3	Barn i förskolan och elever i skolan ska uppleva trygghet och studiero	46
8.4	Tillgängliga lärmiljöer i förskolan och skolan	47
8.5	Digital likvärdighet i förskola och skola	47
9	Prioriterade utvecklingsområden	49
9.1	Förskolan.....	49
9.2	Grundskolan	50
9.3	Grundsärskolan	51
9.4	Fritidshemmet	51
9.5	Gymnasieskolan	52
9.6	Gymnasiesärskolan	53
9.7	Vuxenutbildningen/ Svenska för invandrare/ Särskild utbildning för vuxna	54

1 Inledning

Skollagens krav på systematiskt kvalitetsarbete innebär att rektor systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och genomföra åtgärder som bidrar till att utveckla utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska främst fungera som ett verktyg för enhetens fortlöpande utvecklingsarbete. I andra hand ska det ge beslutsfattarna en väl underbyggd bild för att förvaltningsövergripande satsningar ska kunna göras.

Det viktigaste förbättringsarbetet är det som påverkar vad som sker i mötet med barn och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska därför utgå ifrån vad som gynnar barnens och elevernas utveckling och lärande. Det är viktigt att identifiera utvecklingsområden som sedan konkretiseras så att alla barn och elever oavsett kön, socioekonomisk bakgrund eller annat, får den utbildning de har rätt till utifrån såväl kvalitets- som likvärdighetsaspekter.

Bildningsnämndens kvalitetsrapport ska beskriva styrkor och utvecklingsområden för verksamheterna som nämnden ansvarar för. Rapporten syftar till att ge en övergripande bild av måluppfyllelsen samt de förutsättningar den har att förhålla sig till och arbeta efter. I rapporten följs det arbetet som gjorts gentemot Bildningsnämndens effektmål för 2018 upp och de effekter av detta arbete som analysen visar. I rapporten följs även det arbete som inletts gentemot effektmålen för 2019 upp.

Inledande instruktioner för vidare läsning

Bildningsförvaltningens systematiska kvalitetsarbete utgår från skollagen och läroplanernas krav och mål samt bildningsnämndens prioriterade mål. Som ett resultat av att utbildningsverksamheten följs upp på läsårsbasis och de prioriterade nämndsmålen, eller effektmålen, formuleras för budgetår, ingår prioriterade nämndsmål som är hämtade från två verksamhetsår.

Bildningsnämndens prioriterade mål för 2018:

- Matematikkunskaperna ska förbättras
- Läsförståelse och skrivförmåga ska förbättras

Bildningsnämndens prioriterade mål för 2019:

- Barn i förskolan och elever i skolan ska uppleva trygghet och studiero
- Digital likvärdighet i förskolan och skolan
- Tillgängliga lärmiljöer (inkluderande lärmiljö) i förskolan och skolan

Förskolan arbetar i sitt systematiska kvalitetsarbete utifrån ett verktyg som benämns "Kvalitetstrappan". Kvalitetstrappan är ett verktyg för bedömning av förskolans måluppfyllelse och pedagogiska processer. Syftet med kvalitetstrappan är att synliggöra och utveckla kvaliteten i förskolan för att skapa en likvärdighet inom varje förskola samt hela Trelleborgs kommuns förskolor. Materialet är kopplat till läroplanen för förskolan och bedömningar av verksamheterna sker genom självskattningar på en 2-8 skala. Förskolan har i nuläget genomfört självskattningar inom tre av kvalitetstrappans totalt åtta områden. Även om förskolan bara har gjort skattningar inom tre områden så ska det betonas att förskolan kontinuerligt arbetar med hela läroplanens innehåll i sin verksamhet.

Den nationella statistiken sammanställs under hösten och finns ännu inte publicerad för flera områden. Där statistik för riket finns redovisas den i jämförande syfte.

2 Övergripande förutsättningar

I följande avsnitt redovisas och analyseras organisatoriska förutsättningar som tillsammans skapar ramar för enhetens verksamhet. Detta för att kunna koppla förutsättningar till redovisade resultat och således möjliggöra analys av om det finns förutsättningar som stödjer alternativt begränsar enhetens förutsättningar att ge varje barn/elev/studerande en god utbildning i en trygg miljö.

2.1 Barnantal och personalstatistik förskola

Barnantal och personalstatistik

Förskola	2016/2017	2017/2018	2018/2019	Riket
Andel barn 1-5 år inskrivna i förskola, %	87,3	85,6	87	85
Andel årsarbetare med förskollärexamen, %	52,8	56,8	59	45
Personaltäthet, antal barn per heltidstjänst	5,6	5,6	5,9	5,1

Analys

Trelleborgs kommunala förskolor har jämfört med nationella siffror en hög andel förskollärare. Tidigare insatser med att endast anställa förskollärare har gett resultat och kommunen har också lyckats behålla en stor del av förskollärarna. Dock minskar andelen förskollärare inom vissa enheter och det finns en ojämn spridning gällande antalet förskolelärare mellan och inom förskolor. Några förskolor lyfter i sina kvalitetsrapporter fram att de anser att det är svårt att rekrytera personal till sina verksamheter. Att det finns utbildade förskolelärare på varje avdelning ute på förskolorna är viktigt utifrån att säkerställa kvalitén på den undervisning som bedrivs.

Vidtagna åtgärder för att fortsatt ha en hög grad förskolelärare ute i förskolorna innefattar satsning på kompetensutveckling för förskollärarna, deltagande i det nu avslutade IFOUS-programmet UNIDIF samt utveckling av samarbetet med Kristianstad högskola och Malmö universitet avseende verksamhetsförlägs utbildning, förkortat VFU. Med dessa insatser som grund är målet att både behålla och rekrytera behörig personal till kommunens förskolor.

Gällande personaltätheten så visar statistiken att Trelleborgs kommun ligger högre än riket, vilket innebär att våra barngrupper är större. Avdelningarna på Trelleborgs förskolor har 16,8 barn inskrivna, medan snittet för riket är 15,4. Några förskolor lyfter i sina kvalitetsrapporter fram att de upplever att en låg grundbemanning och en begränsad vikariebudget gör att frånvaro i personalgruppen får till följd att planerade aktiviteter behöver ställas in och att detta påverkar verksamheten negativt. Även detta är en utveckling som bildningsförvaltningen behöver följa noga under det kommande läsåret för att säkerställa att det på alla förskolor och avdelningar finns möjligheter att bedriva kvalitativ undervisning som utgår från läroplanen för förskolan.

Det ska även understrykas att särskilt barnskötarna men även övrig personal inom förskolan har ett viktigt uppdrag inom den undervisning och den omsorg som bedrivs ute på förskolorna. Enligt den nya läroplanen för förskolan som trädde i kraft juli 2019 får dock endast förskolelärare ansvara för undervisningen.

2.2 Elevantal och personalstatistik grundskola

Elevantal

Grundskola (inkl förskoleklass)	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Förskoleklass	527	514	481
Årskurs 1	498	533	512
Årskurs 2	494	499	542
Årskurs 3	479	505	518
Årskurs 4	475	462	477
Årskurs 5	487	481	464
Årskurs 6	465	489	474
Årskurs 7	455	457	478
Årskurs 8	419	449	459
Årskurs 9	410	423	462
Antal elever totalt	4 709	4 812	4 867

Elevstatistik

Gymnasieskolan	2016/2017	2017/2018	2018/2019	Riket
Nyinvandrade och elever med okänd bakgrund i kommunal grundskola åk. 1-9, andel (%) Totalt	4,3	4,1	4,7	7,7
Elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning, åk 1-9 i kommunal grundskola, lägeskommun, andel (%) Totalt	50	52	53	57
Utländsk bakgrund bland elever i åk 1-9, kommunala skolor, andel (%) Totalt	20	21	22	25

Personalstatistik

Grundskola	2016/2017	2017/2018	2018/2019	Riket
Lärare med pedagogisk högskoleexamen i kommunal grundskola åk 1-9, andel (%)	85,4	85	85,5	80,9
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)	74,1	76,9	73,9	71,5

Elever/lärare (årsarbetare) i kommunal grundskola åk 1-9, lägeskommun, antal	11,4	12,3	13,4	11,9
--	------	------	------	------

Analys

Lärare med pedagogisk högskoleexamen ligger på en jämn och en högre nivå utifrån nationell jämförelse. Gällande antalet elever per lärare så syns en tydlig utveckling mot att detta förhållande ökar varje år och att grundskolan ligger över riksgenomsnittet. Detta indikerar att klasserna är större på Trelleborgs skolor än hur det ser ut i riket som helhet, några rektorer lyfter i sina kvalitetsrapporter fram att det utifrån sina ekonomiska förutsättningar ser behov av att skapa större klasser kommande läsår.

Vissa skolor, speciellt de som är belägna på landsbygden lyfter i sina kvalitetsrapporter fram att de upplever rekryteringen av nya lärare som väldigt utmanande med få om ens någon sökande som är behörig. Speciellt svårt upplever flera skolor att det är att anställa lärare med examen i matematik och naturorienterande ämnen. Det gör också av statistiken som följer att utläsa att andelen personal med pedagogisk högskoleexamen skiljer sig åt mellan de kommunala grundskolorna, med som lägst 75 procent (Skegrie) och som högst 100 procent (Bäckaskolan) med pedagogisk högskoleexamen. Bildningsförvaltningen behöver utifrån ett likvärdighetsperspektiv följa och stödja skolor som en låg andel lärare med pedagogisk högskoleexamen för att säkerställa en undervisning av god kvalitet. Om utvecklingen gällande svårigheter att rekrytera till skolorna på landsbygden fortgår så kan det finnas ett behov för huvudmannen likt andra kommuner med samma utmaning att fundera över riktade satsningar till dessa skolor för att få behöriga lärare att söka tjänster på landsbygdsskolorna.

2.3 Elevantal och personalstatistik grundskola

Elevantal

Grundskola	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Årskurs 1		1	1
Årskurs 2		0	1
Årskurs 3		4	0
Årskurs 4		3	4
Årskurs 5		5	5
Årskurs 6		3	6
Årskurs 7		3	4
Årskurs 8		3	7
Årskurs 9		5	2
Antal elever totalt		27	30

Personalstatistik

Lärare med pedagogisk högskoleexamen, andel %	2016/2017	2017/2018	2018/2019	Riket
Grundskola	99,1	100	89,4	83,2

Analys

Det går i statistiken att se att elevantalet i grundsärskolan och träningsskolan har ökat under det senaste läsåret, verksamheten har gått från 27 till 30 elever. I oktober 2016 var elevantalet 25.

Andelen behörig personal ligger på en hög nivå, även om andelen med pedagogisk högskoleexamen har minskat något under det senaste läsåret.

2.4 Elevantal och personalstatistik fritidshemmet

Elevstatistik

Barn 6-12 år inskrivna i fritidshem, andel (%)	2016/2017	2017/2018	2018/2019	Riket
Fritidshem	53	54	55	56

Personalstatistik

Fritidshem	2016/2017	2017/2018	2018/2019	Riket
Lärare med pedagogisk högskoleexamen, andel %	59,2	48,3	51	40
Inskrivna barn/årsarbetare i fritidshem, antal	22,8	21,4	25,3	20,5

Analys

Andelen årsarbetande med högskoleexamen har inom de kommunala fritidshemsverksamheterna gått upp och ner, men i ett historiskt perspektiv har andelen sjunkit. Även om Trelleborgs kommun fortfarande ligger över riksgenomsnittet så är det problematiskt att bara 51 procent av personalen i fritidshemmet har pedagogisk högskoleexamen. Särskilt problematiskt är att detta utifrån det faktum att det sedan 1 juli 2019 har införts legitimationskrav för att få ansvara för undervisningen i fritidshemmet. Det går av statistiken att utläsa att andelen personal med pedagogisk högskoleexamen skiljer sig åt mellan de kommunala fritidshemmen, med som lägst 0 procent (Västra Alstad) och som högst 100 procent (Liljeberg). Det ska dock betonas att det rör sig om två mindre fritidshem, vilket gör att statistiken lätt blir missvisande. Detta till trots är det naturligtvis problematiskt att det i Västra Alstads fritidshem inte finns någon utbildad fritidspedagog. Skolan lyfter i sin kvalitetsrapport fram att de har genomfört löpande försök att rekrytera behörig fritidspedagog utan framgång.

Det går även att se stora skillnader i antalet fritidspedagoger mellan övriga skolor, exempelvis så är det bara 6 av 13 skolor som har 50 procent eller mer när det gäller andelen behörig personal i fritidshemmet. Därutöver visar skolornas kvalitetsrapporter att det på flertalet skolor finns fritidsavdelningar helt utan behörig fritidspedagog. Bildningsförvaltningen behöver utifrån ett likvärdighetsperspektiv samt numera även skollagen, följa och stödja skolor som har en låg andel fritidspedagoger med pedagogisk högskoleexamen för att säkerställa en undervisning av god kvalitet som dessutom lever upp till lagstiftarens krav. Om utvecklingen gällande svårigheter att rekrytera till skolorna fortgår så kan det finnas ett behov för huvudmannen likt andra kommuner med samma utmaning att fundera över hur man kan göra det attraktivt att få fler att vilja bli fritidspedagoger. Eventuellt så behöver riktade satsningar att rekrytera behöriga lärare kompletteras med satsningar för att rekrytera behöriga fritidspedagoger.

Statistiken visar att antalet elever i förhållande till antalet personal innebär att Trelleborgs kommun

ligger över riksgenomsnittet. Det är inte möjligt att utifrån skolornas kvalitetsrapporter utläsa i vilken grad de större grupperna påverkar verksamhetens kvalitet. Dock så nämner några skolor att deras fritidshem är väldigt sårbart i samband med frånvaro i personalgruppen och detta påverkar verksamheten negativt.

2.5 Elevantal och personalstatistik gymnasieskola

Elevantal

Program	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Barn- och fritidsprogrammet	50	47	50
Bygg- och anläggningsprogrammet	92	89	102
El- och energiprogrammet	76	87	94
Handels- och administrationsprogrammet	52	47	55
Hantverksprogrammet	12	14	9
Industri tekniska programmet	14	12	8
Vård- och omsorgsprogrammet	39	53	54
Ekonomiprogrammet	149	176	182
Estetiska programmet	45	47	37
Naturvetenskapliga programmet	87	87	96
Samhällsvetenskapliga programmet	175	180	178
Teknikprogrammet	69	75	85
Introduktionsprogram	235	244	181
Antal elever totalt	1 095	1 158	1 131

Elevstatistik

Gymnasieskolan	2016/2017	2017/2018	2018/2019	Riket
Gymnasieeleversom går i annan kommuns gymnasieskola, andel (%)	23,4	22,7	24	20,4
Elever, andel (%) folkbokförda i kommunen som gick i egna kommunens gymnasieskola	64,5	64,8	61	51,4
Elever, andel (%) folkbokförda i kommunen som gick i fristående gymnasieskola belägen i annan kommun	12	12,4	15	12,5
Utländskbakgrund bland elever i åk. 1-3, kommunal gymnasieskola, andel	23	25	26	28

(%)				
Elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning, kommunal gymnasieskola, andel (%)	38	41	43	49
Nyinvandrade och elever med okänd bakgrund i kommunal gymnasieskola, andel (%)	13	13,4	10,4	14,6
Flickor i gymnasieskola år 1-3, elever i kommunal gymnasieskola, andel (%)	41	39	39	45
Gymnasieelever på yrkesprogram i kommunal gymnasieskola, andel (%)	30,6	30,1	32,9	27,7
Gymnasieelever på högskoleförberedande program i kommunal gymnasieskola, andel (%)	47,9	48,8	51,1	55,8
Gymnasieelever på introduktionsprogram i kommunal gymnasieskola, andel (%)	21,5	21,1	16	17,4

Personalstatistik

	2016/2017	2017/2018	2018/2019	Riket
Lärare med pedagogisk högskoleexamen, andel %	80,6	77,6	79,8	78,8

Analys

Statistiken visar att det är stora variationer gällande antalet studerande på Söderslätts gymnasiums olika program, dock så ligger det totala elevunderlaget på en konstant nivå under de senaste tre åren.

Gällande personalstatistiken så framgår det att andelen personal med pedagogisk högskoleexamen ligger på en jämn nivå under de senaste åren, samt att den i stort tangerar riksnivån.

Gällande elevstatistiken så är det som utmärker sig mest att Trelleborgs kommun har en större andel elever som läser i en annan kommuns gymnasieskola, respektive fristående gymnasieskola belägen i en annan kommun. Dessa högre siffror hör till viss del samman med att det i kommunen inte finns någon fristående gymnasieskola, snittet för riket är att 13,8 procent av de folkbokförda i kommunerna läser gymnasiet i en fristående skola i den egna kommunen.

Vidare så går det av statistiken att läsa att andelen elever som läser på introduktionsprogram har sjunkit under det senaste läsåret, från 21 till 16 procent.

2.6 Elevantal och personalstatistik gymnasiesärskola

Elevantal

Elevstatistik	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Elever SSG, antal	26	22	19
Varav elever i individuella program, andel %	100	100	100

Personalstatistik

	2016/2017	2017/2018	2018/2019	Riket
Lärare med pedagogisk högskoleexamen, andel %	80,6	80,6	73	80,9

Analys

I Trelleborgs kommun erbjuds inga nationella program inom gymnasiesärskolan utan enbart individuellt program. Det innebär att de elever som finns på gymnasiesärskolan i kommunen ofta har omfattande behov av stöd både gällande undervisning och omsorg.

Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen har sjunkit under riksgenomsnittet. Rektorn för gymnasiesärskolan uppger i sin kvalitetsrapport att verksamheten arbetar aktivt för att fler i personalen ska studera för att bli behöriga, som exempel kan lyftas fram att en medarbetare varit tjänstledig under läsåret för studier.

2.7 Antal studerande och personalstatistik Komvux

Studerandestatistik

	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Komvux, heltidsstuderande, antal (exkl SFI)	432	417	355
Komvux, antal (exkl SFI)	899	980	884
Varav grundläggande vuxenutbildning, andel %	23	25	25
Varav gymnasial vuxenutbildning, andel %	77	75	75
SFI, antal	423	353	443
Särskild utbildning för vuxna, antal	17	19	19
Varav grundsärskolenivå, andel %	12	47	42

Personalstatistik

	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Lärare med pedagogisk högskoleexamen Komvux, andel %	80,8	82,1	87
Lärare med pedagogisk högskoleexamen SFI,	66	76	57

	2016/2017	2017/2018	2018/2019
andel %			
Lärare med pedagogisk högskoleexamen särskild utbildning för vuxna, andel %	100	100	100

Analys

Inom vuxenutbildningen har det under läsåret 18/19 skett stora förändringar på många olika nivåer gällande organisationen. Under läsåret har fokus varit på att kunna erbjuda en tillgänglig, flexibel och inkluderande lärmiljö för så väl de vuxenstuderande i Trelleborg som för de som arbetar i denna verksamhet. Detta systematiska arbete som pågått under 18/19 tillsammans med elever och personal har då mynnat ut i ett konkret ”Vårt nya Vux 19/20”.

2.8 Övergripande sammanställd statistik

Personalstatistik Fritidshemmet

Lärare med pedagogisk högskoleexamen, andel %	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Alstad skola F-6			0
Bäckaskolan F-6			84
Kattebäckskolan F-6			28
Klagstorps skola F-6			50
Liljeborgskolan 4-9			100
Ljunggrenska skolan F-3			64
Pilevallskolan F-9			28
Serresjöskolan			27
Skegrie skola F-6			54
Smygehamns skola F-6			14
Västervångskolan F-9			40
Väståkraskolan F-9			18
Östra skolan F-6			62
Samtliga kommunala grundskolor	60	49	51

Anledningen till att det saknas historisk data beror på att varken Skolverket i sin statistikinsamling eller Bildningsförvaltningen har begärt in statistik gällande andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen på enhetsnivå.

Personalstatistik Förskoleklass och Grundskola

Lärare med pedagogisk högskoleexamen, andel %	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Alstad skola F-6	84,4	100	90,5
Bäckaskolan F-6	93,8	97,9	100
Fågelbäckskolan 7-9	81,8	74,3	88
Kattebäckskolan F-6	98,4	91,4	89,2
Klagstorps skola F-6	98	95,4	97,2
Liljeborgskolan 4-9	84,1	77,1	80,4

Ljunggrenska skolan F-3	91,5	84	93,3
Pilevallskolan F-9	84,8	78,4	80,7
Serresjöskolan	88,2	89,9	92,3
Skegrie skola F-6	100	90,2	75,5
Smygehamns skola F-6	97,2	95,9	96,2
Västervångskolan F-9	-	-	91,2
Väståkraskolan F-9	86,3	85,1	78,4
Östra skolan F-6	93,7	81,4	90,2
Samtliga kommunala grundskolor	85,4	85	85,5

3 Normer och värden

Bildningsnämndens samtliga verksamheter ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barn och elever att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk, vardaglig handling, enligt varje skolforms läroplan. En viktig uppgift för samtliga skolformer är att i det dagliga arbetet med normer och värden, förmedla och förankra respekt för demokratiska värderingar och människovärdets okränkbarhet. Förskolan och skolan ska arbeta främjande för likabehandling och förebyggande för att motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Det främjande arbetet tar avstamp i varje förskole- och skolenhets aktiva arbete och planer mot kränkande behandling. Dessa områden är tätt sammankopplade och därför är det av vikt att alla delar i läroplansområdet normer och värden följs upp.

Bildningsnämndens prioriterade mål för 2019 är att **barn och elever i förskola och skola ska uppleva trygghet och studiero.**

3.1 Förskolan

Kränkande behandling

	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Antalet anmälningar	i.u.	2	2

Enkät normer och värden (vårdnadshavare)

Indikator	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt i förskolan	8,5	8,4	8,5
Personalen på förskolan bemöter mitt barn på ett respektfullt sätt	8,7	8,5	8,7

Kvalitetstrappan

Läroplansmål	2018/2019
Normer och värden	4

Analys

Förskolorna bedriver ett aktivt arbete när det gäller arbetet att motverka och förhindra kränkande behandling. Antalet anmälda kränkningar till huvudmannen från en så stor verksamhet som förskolan, med över 350 anställda och över 2300 barn är väldigt låg. Bildningsförvaltningen kommer att läsa förskolornas planer mot kränkande behandling och diskriminering samt i nästa steg gå vidare och i dialog med rektorerna diskutera vad som kan vara en kränkning i förskolan och hur det ska anmälas samt utredas. Det är av yttersta vikt att kränkningar upptäcks och utreds även bland yngre barn.

Förskolans enkätresultat gällande normer och värden ligger på en stabil, jämn och hög nivå. Tyvärr så finns det ingen möjlighet att jämföra resultaten på nationell nivå, då det sedan ett par år tillbaka inte längre genomförs någon förskoleenkät på nationell nivå. Vid en jämförelse av enkätsvaren mellan olika förskolor inom kommunen framgår att vårdnadshavarnas uppfattning skiljer sig åt mellan förskoleenheterna. Rektorerna vars enheter som har resultat som sticker ut negativt på någon fråga har fått information gällande detta via de enkätsammanställningar som har gjorts både på enhets- och avdelningsnivå. Detta möjliggör ett fortsatt utvecklingsarbete på förskolorna.

Förskolorna är i stort samstämmiga i att de behöver arbeta med att förbättra kommunikationen med vårdnadshavarna genom att exempelvis kommunicera planen mot kränkande behandling och diskriminering för att på så sätt involvera dem i arbetet som sker på förskolorna.

Gällande kvalitetstrappan så är värdet som presenteras ovan en sammanställning av de självskattningar som respektive förskola har gjort av sitt arbete på området. Skattningarna varierar mellan 2-8, en övervägande majoritet av förskolorna har skattat sig själva som en 4.

3.2 Grundskolan

En trygg och stimulerande lärmiljö är en av de viktigaste förutsättningarna för att elever ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolans demokratiska uppdrag handlar både om att tillvarata elevernas rättigheter, ge kunskaper om demokratins förutsättningar samt bedriva undervisning genom demokratiska arbetsformer.

Grundskolan ska sträva efter att varje elev (Lgr11):

- kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde,
- tar avstånd från att människor utsätts för diskriminering, förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

Kränkande behandling

	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Antalet anmälningar	313	805	760

Frånvaro

Omfattning av frånvaro	2016/2017	2017/2018	2018/2019
>50%			35
>40%			12
>30%			31
>20%			137
>10%			849
Antalet frånvaroutredningar			8

Enkät normer och värden

Respondent	Indikator	2016/2017	2017/2018	2018/2019	Riket 2018/2019
Årskurs 5	Jag känner mig trygg i skolan	7,9	7,4	7,7	8
	Jag har studier på lektionerna	6,2	5,7	5,7	6,2
	På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet (-)	4,1	3,4	3,7	4,1
	I min skola	6,9	6,9	6,4	7,1

	respekterar vi varandra				
Årskurs 9	Jag känner mig trygg i skolan	6,7	7,1	6,9	7,6
	Jag har studiero på lektionerna	5,1	4,9	4,9	5,6
	På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet (-)	3,8	3,7	3,7	4,3
	I min skola respekterar vi varandras olikheter	5,3	5,3	4,7	5,9
	I min skola pratar vi om mänskliga rättigheter	6,5	6,3	6,2	6,5
	Min skola arbetar aktivt med att förhindra kränkande behandling	5,7	5,7	5,1	6,1
Vårdnadshavare	I mitt barns skola framgår det tydligt att kränkande behandling inte accepteras	-	-	6,5	7,9
	Mitt barn känner sig tryggt i skolan	-	-	7	8,1
	Jag upplever att mitt barn har studiero under lektionerna	-	-	4,6	5,9

Analys

Gällande antalet anmälda kränkningar så ser vi en minskning jämfört med föregående läsår. Det finns en stor variation mellan antalet anmälningar mellan de olika grundskolorna.

Bildningsförvaltningen kommer under hösten och kommande vår att genomföra en fortbildning som riktar sig till samtlig personal i skolan för att stärka arbetet med att anmäla och utreda kränkningar. Ett nätverk för skolkuratorer kommer att inledas där det första tillfället fokuserar på just kränkningar. Det ofta är de som får i uppdrag från rektorerna att utreda inträffade kränkningar. En del i denna fortbildning kommer att vara att diskutera vad som är en kränkning, det är viktigt att det skapas en samsyn och att samtliga skolor utifrån ett likvärdighetsperspektiv anmäler och utreder varje kränkning. Det har under läsåret införts ett digitalt hanteringssystem gällande anmälningar av kränkningar. I kvalitetsrapporter och dialoger lyfter rektorer fram att detta system markant har underlättat deras arbete gällande kränkningar.

4,9 procent av grundskoleleverna i Trelleborgs kommun har en frånvaro på över 20 procent läsåret 2018/19, 35 elever hade en frånvaro på över 50 procent. En oroväckande stor grupp elever hade stor frånvaro redan i årskurs 1 läsåret 18/19. Att jämföra frånvarostatistik på riksnivå går inte då det tyvärr saknas statistik på området. Bildningsförvaltningen arbetar med att revidera det stödmaterial som finns till skolorna i form av handlingsplan för ökad skolnärvaro, utredningsblanketter i samband med frånvaroutredningar och ny blankett för skolpliktsanmälan. Det reviderade materialet kommer att implementeras i verksamheten under höstterminen 2019. Förvaltningen följer statistik avseende frånvaro som en del i det systematiska kvalitetsarbetet. Syftet är att tidigt uppmärksamma

frånvaro och erbjuda skolorna stöd i det närvarofrämjande arbetet. I detta arbete har elevhälsan en viktig roll.

Frånvaron varierar mellan grundskolorna, men det går att se en tydlig tendens mot att den ökar ju längre upp i åldrarna som eleverna kommer, i huvudsak årskurs 8 och 9. Detta gör att skolorna som har dessa årskurser sticker ut med ett större antal elever som har hög frånvaro. I skolornas kvalitetsrapporter och i dialoger så lyfter flertalet rektorer fram att de ser tydliga samband mellan psykisk ohälsa och hög frånvaro och att de söker stöd från bildningsförvaltningen i detta arbete. Bildningsförvaltningen för resonemang om att skapa ett centralt stödteam som kan stötta skolorna och deras elevhälsoteam i arbetet med att få tillbaka elever med omfattande frånvaro till skolan. Det är av ytterst vikt att bryta detta utanförskap som skolfrånvaro riskerar att skapa så fort som möjligt.

Enkätresultaten på området normer och värden ligger genomgående under riksgenomsnittet, dessutom så ligger många av resultaten, speciellt inom området studiero långt under riksgenomsnittet. Rektorer beskriver i sina kvalitetsrapporter att det finns klasser som har problematisk studiero, men att det finns inga generella beskrivningar gällande en genomgående bristfällig studiero på någon skolenhet. Flertalet rektorer beskriver att det finns ett behov av att diskutera med eleverna vad studiero egentligen innebär för att säkerställa en gemensam begreppsuppfattning.

Under hösten genomför Skolinspektionen enkäter i kommunens skolor, då kommer även den pedagogiska personalen att tillfrågas. Det kommer att skapa en möjlighet att jämföra och analysera hur lärare respektive elever upplever studieron och tryggheten.

Vårdnadshavares åsikter har inte använts i tidigare års kvalitetsrapporter, därför så presenteras inga historiska resultat gällande dessa frågor. Det som är intressant att se är att både elever och föräldrar ger grundskolan låga resultat, det skulle kunna användas för att styrka sambandet om bristande studiero och trygghet ute i skolorna. Samtidigt så baseras föräldrarnas synpunkter i huvudsak på den information som de får från sina barn.

3.3 Grundsärskolan

En trygg och stimulerande lärmiljö är en av de viktigaste förutsättningarna för att elever ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolans demokratiska uppdrag handlar både om att tillvarata elevernas rättigheter, ge kunskaper om demokratins förutsättningar samt bedriva undervisning genom demokratiska arbetsformer.

Grundsärskolan ska sträva efter att varje elev (Lsär11):

- kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde,
- tar avstånd från att människor utsätts för diskriminering, förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

Kränkande behandling

	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Antalet anmälningar	-	0	0

Frånvaro

Omfattning av frånvaro	2016/2017	2017/2018	2018/2019
>50%			
>40%			
>30%			1
>20%			1
>10%			
Antalet frånvaroutredningar			

Analys

Grundsärskolan har genomfört egna enkäter med vårdnadshavarna som visar att över 90 procent upplever att deras barn är trygga i skolan. Vidare så känner över 60 procent av vårdnadshavarna till skolans plan för kränkande behandling.

Gällande frånvaron så uppger grundsärskolan att den frånvaro som framträder i statistiken ovan beror på medicinska skäl.

3.4 Fritidshemmet

En trygg och stimulerande lärmiljö är en av de viktigaste förutsättningarna för att elever ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolans, och därmed fritidshemmets, demokratiska uppdrag handlar både om att tillvarata elevernas rättigheter, ge kunskaper om demokratins förutsättningar samt bedriva undervisning genom demokratiska arbetsformer.

Fritidshemmet ska sträva efter att varje elev (Lgr11):

- kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde,
- tar avstånd från att människor utsätts för diskriminering, förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

Analys

Skolorna lyfter i sina kvalitetsrapporter fram att det överlag finns ett arbete ute på fritidshemmen som inbegriper arbetet med normer och värden. Flertalet lyfter fram att det mer fria arbetet i fritidshemmet gör att det blir naturligt för eleverna att visa respekt för varandra genom exempelvis val av de aktiviteter som genomförs. Det framgår också att några fritidshem under läsåret för att skapa mer studiero och trygghet i verksamheten har infört aktivitetstrukturer som baseras på lektionsstrukturer i grundskolan.

För att kommande läsår få denna del av kvalitetsrapporten att lyfta behöver personal som arbetar i fritidshemmet delta i uppföljningsarbetet i större utsträckning. Av dialoger så framgår det att detta ser väldigt olika ut mellan skolorna. Men det är av yttersta vikt att följa upp arbetet i fritidshemmet, speciellt utifrån det faktum att våra yngre barn i många fall spenderar lika mycket eller mer tid i fritidshemmet än i grundskolan under en vanlig skoldag.

3.5 Gymnasieskolan

Kränkande behandling

	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Antalet anmälningar	-	26	7

Frånvaro

Omfattning av frånvaro	2016/2017	2017/2018	2018/2019
>50%			25
>40%			14
>30%			22
>20%			49
>10%			171
Antal frånvaroutredningar			

Enkät normer och värden

Indikator	2016/2017	2017/2018	2018/2019	Riket 2018/2019
Jag känner mig trygg i skolan	-	7,2	7,5	8,1
Jag har studiero på lektionerna	-	4,8	5,5	6,2
På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet (-)	-	4,2	4,7	5,3
I min skola respekterar vi varandras olikheter	-	5,9	6,5	7,1
I min skola pratar vi om mänskliga rättigheter	-	6,1	6,4	7,1
Min skola arbetar aktivt med att förhindra kränkande behandling	-	6,6	6,4	7,1

Analys

Antalet kränkningar ligger på en väldigt låg nivå i förhållande till en verksamhet med över 1000 elever. Bildningsförvaltningen kommer att stötta gymnasieskolan i arbetet med plan mot kränkande behandling och diskriminering samt i nästa steg gå vidare och i dialog med rektorerna diskutera vad som kan vara en kränkning, speciellt i förhållande till att enkätresultaten på området ligger på en låg nivå jämfört med riket. Det är av yttersta vikt att eventuella kränkningar upptäcks och utreds. Förvaltningen kommer under innevarande läsår att genomföra en fortbildning som riktar sig till grundskolan och gymnasieskolans kuratorer eftersom det ofta är de som får i uppdrag från rektorerna att utreda inträffade kränkningar. En del i denna fortbildning kommer att vara att diskutera vad som är en kränkning, det är viktigt att det skapas en samsyn mellan de kommunala verksamheterna och att samtliga skolor utifrån ett likvärdighetsperspektiv anmäler och utreder varje kränkning. Det digitala verktyg för anmälningar och utredningar av kränkande behandling som implementerats under våren 2019 förväntas underlätta arbetet.

Frånvaron är problematisk och det finns numera precis som i grundskolan ett utredningsansvar för ansvarig rektor i samband med att en elev har hög frånvaro, dock så finns det inget krav att anmäla att det har startats en utredning till huvudmannen eftersom gymnasieskolan är en frivillig skolform. Skolorna lyfter i sina kvalitetsrapporter fram att de ser ett tydligt samband mellan hög frånvaro och bristande studieresultat. Dessutom så uppger skolorna i kvalitetsrapporterna att i de fall som de tillsammans med eleverna inte lyckas att förbättra närvaron trots insatser så rör det sig ofta om psykisk ohälsa. Det beskrivs även att man upplever att problematiken med psykisk ohälsa är större på introduktionsprogrammen än övriga program.

Enkätresultaten ligger generellt på en lägre nivå än riksgenomsnittet, även om det ur positiv synvinkel bör lyftas att resultaten har förbättrats på en rad av frågorna jämfört med föregående läsår. En rektor lyfter i sin kvalitetsrapport fram att de låga enkätresultaten kan ha sin förklaring i vissa klasser som har problematisk studiero med elever som stör andra klasskamrater. I detta fall så ges det flera exempel på hur man har arbetat för att förbättra studieron genom exempelvis handledning av elevhälsan till undervisande lärare, dubbelbemanning i vissa ämnen och bestämda klassrumsplaceringar för eleverna. Detta till trots så uppges det att insatserna har gett skiftande resultat, vilket visar vikten av att vara uthållig när det gäller att skapa studiero. Hösten 2019 genomför Skolinspektionen skolenkäten i år 2 på Söderslättsgymnasiet, då kommer även den pedagogiska personalen att tillfrågas. Det kommer att ge en möjlighet att jämföra och analysera hur lärare respektive elever upplever studieron och tryggheten.

3.6 Gymnasiesärskolan

En trygg och stimulerande lärmiljö är en av de viktigaste förutsättningarna för att elever ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolans demokratiska uppdrag handlar både om att tillvarata elevernas rättigheter, ge kunskaper om demokratins förutsättningar samt bedriva undervisning genom demokratiska arbetsformer.

Gymnasiesärskolan ska sträva efter att varje elev (GySär13):

- kan göra medvetna ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde och integritet,
- tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling samt medverkar till att hjälpa människor,
- utvecklas så långt möjligt mot att kunna samspela i möten med andra människor utifrån respekt för skillnader i livsvillkor, kultur, språk, religion och historia,
- utvecklas så långt möjligt till att kunna leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

Kränkande behandling

	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Antalet anmälningar	0	0	0

Frånvaro

Omfattning av frånvaro	2016/2017	2017/2018	2018/2019
>50%			-
>40%			-
>30%			-
>20%			-

>10%			-
Antalet frånvaroutredningar			

Analys

Då det endast är ett fåtal elever inom särskolan som har ett talat språk är det inte så vanligt förekommande att elever uttrycker kränkande ord till varandra. Däremot finns en risk att det kan förekomma kränkningar från elever på nationella program. Personalens upplevelse är dock att eleverna på nationella program är väldigt trevliga och tillmötesgående mot särskolans elever.

Som en del i likabehandlingsarbetet arrangerar Bastionen varje år en gemensamhetsdag där elever från olika program blandas i grupper/lag och utför olika uppdrag. Personalens upplevelse är att särskolans elever även här blir väl bemötta av övriga elever på gymnasiet. Ett av uppdragen på gemensamhetsdagen förläggs på särskolan och särskolans elever får briljera då de visar övriga elever på gymnasiet hur man tecknar teckenspråk.

Inom särskolan finns det alltid vuxna kring eleverna som snabbt kan ingripa om kränkning skulle förekomma. Man bör beakta att analysen bygger på personalens upplevelser och inte på vad eleverna känner då eleverna många gånger inte har förmåga att förmedla vad de faktiskt känner.

Elever med hög frånvaro i gymnasiesärskolan har ofta en medicinsk problematik. Skolan deltar i samverkan med vårdnadshavare och habilitering för att tillsammans försöka hitta lösningar för dessa elever. Personalens upplevelse är dock att eleverna gärna kommer till skolan trots att de inte mår så bra och egentligen borde stanna hemma.

4 Kunskaper, utveckling och lärande

Läroplanernas skrivningar om barns och elevers lärande tar avstamp i att stimulera barns nyfikenhet och lust att lära. Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande genom en rolig, trygg och lärorik verksamhet för alla barn som deltar i den. Skolan ska vidare ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Skollagen föreskriver att utbildningen ska vara likvärdig, men undervisningen ska också utformas så att den bidrar till att eleven tror på sin förmåga och bibehåller lust till ett livslångt lärande.

Bildningsnämndens prioriterade mål för 2018 var att **förbättra matematikkunskaperna samt läs- och skrivförmågan**. För 2019 har bildningsnämnden fastställt **tillgängliga lärmiljöer** samt **digital likvärdighet** som prioriterade mål.

4.1 Förskolan

Enkät utveckling och lärande (vårdnadshavare)

Stämmer bra/stämmer helt och hållet	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Mitt barn stimuleras till utveckling och lärande i förskolan	9,3	9	8,2
Personalen på förskolan väcker mitt barns lust att lära	8,1	7,9	8,1
När mitt barn lär sig något nytt i förskolan vill hon/han lära sig mer om det	7,7	7,6	7,8

Kvalitetstrappan

Läroplansmål	2018/2019
Språk och kommunikation	4
Matematik	4

Analys

Enkätresultatet gällande stimulans till utveckling har sjunkit markant medan övriga bägge frågor har utvecklats positivt. Det ska understrykas att det finns stora variationer i svaren mellan förskolor och även mellan avdelningar på en enskild förskola. Respektive rektor använder resultaten i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Kommunens förskolor har deltagit i IFOUS-programmet *Undervisning i förskolan* (UNDIF). Programmet har pågått sedan 2016 och avslutades med bland annat en forskningsrapport under våren 2019. Den övergripande forskningsfrågan handlade om vad som kännetecknar undervisning i förskola, relaterat till styrdokument samt vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Syftet med programmet var att genom samarbete mellan praktik och forskning höja medvetenheten hos förskollärare om undervisningens innehåll och former och att utveckla såväl kunskap som förhållningssätt och arbetsmetoder inom undervisning i förskolan. En förskollärare inom kommunen har under ett antal år forskat kring naturvetenskapens och teknikens didaktik i förskolan parallellt med arbete på en förskola. Under våren 2019 framlades licentiatavhandlingen med titeln *Hur barn på förskolan kommunicerar naturvetenskapliga begrepp – via sagans värld* vid Lunds universitet. Förskolläraren är numera som anställd 50 procent centralt med uppdraget att sprida forskningsresultat och driva forskningscirklar i samtliga kommunala förskolor.

Förskolan arbetar aktivt och kontinuerligt med de 33 strävansmål som läroplanen för förskolan innehåller. Förskolan använder sig av "kvalitetstrappan" för att på ett systematiskt sätt kunna utvärdera och följa upp detta arbete. Under läsåret har förskolan fokuserat utvecklingsarbetet mot områdena Språk och kommunikation samt Matematik. Resultatet från de genomförda självskattningarna varierar mellan 2-6, men den övervägande majoriteten har skattat sina verksamheter på nivå 4. IFOUS-programmet som beskrivs ovan har bidragit till att under de senaste åren utveckla undervisningen ute på förskolorna. Det framgår i förskolorna kvalitetsrapporter att personalen på ett medvetet sätt reflekterar kring undervisning i sin dagliga verksamhet. Det ska i detta samband betonas att själva begreppet undervisning kom in i den nya läroplanen för förskolan, Lpfö 18, så sent som 2018. Trelleborgs förskolor ligger långt fram gällande detta arbete, både utifrån deltagandet i det ovannämnda forskningsprogrammet men också utifrån det faktum att kommunen har en hög andel förskolelärare i verksamheterna.

Att begreppet undervisning i förskolan används, diskuteras och problematiseras ute i förskolorna framgår i enheternas rapportering. Samtidigt visar en genomgång av förskolornas kvalitetsrapporter att det finns ett gemensamt identifierat behov av ett utvecklingsarbete gällande den pedagogiska dokumentation. Syftet med pedagogisk dokumentation i förskolan är att tydliggöra barnens lärande, synliggöra lärandeprocessen och utveckla den pedagogiska verksamheten. Vidare framträder ett behov av att förtydliga förväntningarna kring dokumentation för att på så sätt tydliggöra förväntningarna på personalen. Exempelvis så noterar flertalet förskolor att de behöver förtydliga vad som ska dokumenteras och hur ofta lärplattformen ska uppdateras.

Vidare så lyfter flertalet förskolor fram i sina kvalitetsrapporter att de ser ett behov av att utveckla arbetet gällande digitalisering, särskilt utifrån att läroplanen för förskolan (Lpfö 18) som har reviderats 2019 och som numera belyser att förskolan ska ge barnen möjlighet att utveckla adekvat digital kompetens samt utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen. Vidare så ska barnen ges möjlighet att grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att de på sikt ska kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.

4.2 Grundskolan

Ur läroplanen för grundskolan (Lgr11):

Skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Dessa ger också en grund för fortsatt utbildning.

Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.

Ur läroplanens kapitel för förskoleklassen:

Undervisningen i förskoleklassen ska syfta till att stimulera elevernas allsidiga utveckling och lärande. Undervisningen ska ta sin utgångspunkt i elevernas behov och intressen samt i det kunnande och de erfarenheter som eleverna tidigare har tillägnat sig, men också kontinuerligt utmana eleverna vidare genom att inspirera till nya upptäckter och kunskaper. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som gynnar övergången från förskola till skola och fritidshem. Därigenom ska undervisningen i förskoleklassen bidra till kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande samt förbereda eleverna för fortsatt utbildning.

Kunskaper, utveckling och lärande i förskoleklassen

Riksdagen beslutade att förskoleklassen ska bli obligatorisk från och med 1 januari 2018 och börjar tillämpas från och med höstterminen 2018. Det innebär att barn som är bosatta i Sverige får skolplikt från höstterminen det år då de fyller sex år. Barnens möjligheter och framgångar i skolan

grundläggs redan i förskolan och därefter i förskoleklassen. Genom tidiga insatser i förskoleklassen kan alla barn bli sedda och få stöd i sin utveckling och sitt lärande. Förskoleklassen kan dock bara lyckas med sitt uppdrag att förbereda väl för fortsatt utbildning om alla barn faktiskt deltar i verksamheten. Genom att förskoleklassen blir obligatorisk ges samtliga barn i Sverige mer likvärdiga förutsättningar att förberedas för sin fortsatta skolgång.

I Trelleborgs kommun har förskoleklasserna en hög andel pedagogiskt utbildad personal. Det är en medveten satsning för att stödja elevernas lärande och utveckling inom verksamheten.

Undervisningen i förskoleklassen ska syfta till att stimulera elevernas allsidiga utveckling och lärande. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som gynnar övergången från förskola till skola och fritidshem. Undervisningen i förskoleklassen ska förbereda eleverna för fortsatt utbildning.

Flertalet av grundskolorna uppger i sina kvalitetsrapporter att de i sina förskoleklasser har arbetat med kartläggningsmaterialen Hitta språket och Hitta matematiken samt att material har diskuterats och därigenom har det skapats en förtrogenhet och förberedelse gällande materialet. Från och med detta läsår så är det obligatoriskt att i förskoleklassen genomföra ovan nämnda kartläggningar, syfte är att på ett tidigt stadium identifiera elever med stödbehov och därmed möjliggöra för skolan att sätta in tidiga stödinsatser.

Resultat nationella prov årskurs 3

Resultatmått	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Andel elever som klarat kravnivån i alla delprov i matematik	51	72	55,1
- Flickor	53	73	59,3
- Pojkar	50	70	52,5
Andel elever som klarat kravnivån i alla delprov i svenska (inkl SvA)	65	73	64,5
- Flickor	75	80	76,8
- Pojkar	54	66	60

Resultat nationella prov årskurs 6

Resultatmått	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Genomsnittlig betygspoäng i matematik	11,9	11,6	11
- Flickor	-	-	11,5
- Pojkar	-	-	10,5
Genomsnittlig betygspoäng i svenska/svenska som andraspråk	10,3	11,4	12
- Flickor	-	-	13,4
- Pojkar	-	-	11,1
Genomsnittlig betygspoäng i engelska	15	14,7	14
- Flickor	-	-	13,5
- Pojkar	-	-	14,2

Anledningen till att det inte presenteras historisk data gällande pojkar respektive flickors resultat beror på att denna statistik inte sammanställs på huvudmannanivå i den nationella statistiken. Bildningsförvaltningen kommer över tid att bygga upp historisk data på området.

Resultat nationella prov årskurs 9

Resultatmått	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Genomsnittlig betygspoäng i matematik	10,6	-	10,1
- Flickor	-	-	9,8
- Pojkar	-	-	10,7
Genomsnittlig betygspoäng i svenska/svenska som andraspråk	11,6	10,9	12,6
- Flickor	-	-	13,7
- Pojkar	-	-	11,3
Genomsnittlig betygspoäng i engelska	14,8	14,5	14,3
- Flickor	-	-	14,4
- Pojkar	-	-	14,9

Anledningen till att det inte presenteras historisk data gällande pojkar respektive flickors resultat beror på att denna statistik inte sammanställs på huvudmannanivå i den nationella statistiken. Bildningsförvaltningen kommer över tid att bygga upp historisk data på området.

Korrelation slutbetyg och provbetyg årskurs 9

Ämne	Matematik			Svenska			Engelska		
Korrelation %	Lägre	Lika	Högre	Lägre	Lika	Högre	Lägre	Lika	Högre
Skolan, samtliga	1,2	52,2	46,6	9,3	59,6	31,1	15,4	72,1	12,5
- Flickor	1,1	39,4	59,5	6,6	65	28,4	13	76,5	10,5
- Pojkar	1	57,7	41,3	8,5	50,5	42	17,7	72	10,3

Betygsresultat årskurs 9

Resultat	2016/2017	2017/2018	2018/2019	Riket
Genomsnittligt meritvärde	238,2	238,2	229,2	235,7
- Flickor	254,5	242,5	239,9	248,8
- Pojkar	225,6	234,5	217,6	223,1
Andel elever med godkänt i alla ämnen	80,7	82,4	76,6	78,9
- Flickor	84,8	83,4	78,2	81,3
- Pojkar	77,5	81,6	74,9	76,6
Andel behöriga yrkesprogram, gymnasiet	88,9	88,9	85,7	87,8
- Flickor	92,1	86,6	85,5	88,8
- Pojkar	86,4	90,8	86	86,9

Elevstatistik Salsa

Salsa år 9	Bakgrundsinformation	Andel % som uppnått kunskapskraven	Genomsnittligt meritvärde
------------	----------------------	------------------------------------	---------------------------

2018	Föräldrarnas utb. nivå	Andel % nyinvandrade	Andel % pojkar	Faktiskt värde (F)	Modellberäknat värde (B)	Residual (R=F-B)	Faktiskt värde (F)	Modellberäknat värde (B)	Residual (R=F-B)
Pilevallsskolan	1,83	10	62	79	58	21	212	190	22
Fågelbäckskolan	1,97	10	53	60	64	-4	209	204	5
Väståkraskolan	2,02	0	51	92	73	19	224	218	6
Liljeborgskolan	2,27	4	55	78	78	0	240	230	10
Västervångskolan (Vannhög)	2,3	3	54	93	79	13	256	233	22
Riket	2,3	7	52	76			229		

Analys

Nationella prov årskurs 3

Resultatet för nationella prov i årskurs 3 redovisas för de elever som klarat samtliga delprov i respektive ämne. Resultaten visar markanta försämringar både generellt och mellan könen, speciellt utmärker sig det låga resultatet i matematik. I svenska ser vi en stor skillnad i resultat mellan pojkar och flickor. Analyserna av respektive skolas resultat som finns i enheternas kvalitetsrapporter ger inga tydliga svar på vad den stora resultatförsämringen på nationella prov i årskurs 3 beror på. Generellt visar resultatet att eleverna har haft svårast för delprov E och F2 som rör enkla problem samt skriftliga räkneproblem, subtraktion. Lägst resultat har Kattebäckskolan där färre än hälften av eleverna klarade kraven för respektive delprov. En del av förklaringen till det låga resultatet är den höga läraromsättning som har varit i matematikämnet vid skolan. Högst resultat återfinns på Serresjöskolan där endast ett fåtal inte klarade kraven på respektive delprov. Vad gäller resultaten på det nationella provet i svenska återfinns det lägsta resultatet på Klagstorps skola, där färre än hälften av eleverna (exklusive nyanlända) klarade kraven för samtliga delprov. Som en av orsakerna till resultatet anges obehöriga lärare till följd av sjukskrivningar. På Smyge skola var det endast ett fåtal som inte klarade samtliga delprov. Svagast resultat återfinns generellt på delprov F och G, Skriva: Berättande text samt Stavning och Interpunktion.

Nationella prov årskurs 6

Resultaten visar en genomgående historisk försämring. En analys av resultaten på de nationella proven visar att matematik är det svagaste området. Lägst resultat visar Kattebäckskolan där ca 70 procent av eleverna klarade kraven. En del av förklaringen till det låga resultatet är den höga läraromsättning inom matematikämnet vid skolan. Vid Klagstorps skola fick samtliga deltagande elever ett godkänt betyg. Även gällande resultaten i engelska så framträder en bild som överensstämmer med utveckling i matematik, även här ses en negativ trend. Skolorna har dock ett relativt högt och sinsemellan jämnt resultat i engelska, vid samtliga har mer än 80 procent av deltagande elever klarat kraven. I svenska framträder en ökning jämfört med tidigare läsår, vilket är positivt. Klagstorps skolas goda resultat i matematik återfinns även i svenska, samtliga elever klarade kraven för godkänt. Detsamma gäller för Smyge skola. Lägst andel godkända provbetyg finns på Pilevallsskolan, där var fjärde elev (exklusive nyanlända) som deltog i samtliga delprov fick ett godkänt provbetyg.

Nationella prov årskurs 9

Resultaten i matematik går tyvärr inte att jämföra med föregående läsår eftersom de nationella proven i matematik hade läckt ut innan provtillfället, eleverna fick därmed genomföra ersättningsprov. Vid ersättningsprov registreras inte resultaten i varken våra egna eller de nationella

databaserna. Men även utan ett jämförelsemått så går det tydligt att utläsa att resultaten på de nationella prov i matematik ligger på en låg nivå. Detta gör att vi nu i tre steg (nationella prov årskurs 3, 6 och 9) kan se att eleverna på nationella prov har låga resultat i matematik. Förvaltningen finner anledning att tillsammans med rektorerna analysera resultaten djupare. Skolforskningen är tydlig på en punkt och det är vikten av tidiga insatser, förvaltningen måste därför arbeta tillsammans med skolorna för att identifiera insatser som kan utveckla undervisningen i ämnen som matematik och svenska.

Korrelation mellan provbetyg och slutbetyg

I svenska visar resultatet att det framför allt är pojkarna som har fått ett högre slutbetyg än provbetyg. Gällande matematik så är det en stor andel elever som får ett högre slutbetyg än provbetyg, speciellt gäller detta flickorna. Detta behöver analyseras vidare, både utifrån kvalitetsskäl men också eftersom skollagen sedan 1 januari 2018 säger att det vid betygssättning i ett ämne som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl. En av de bakomliggande orsakerna till divergensen mellan provbetyg och slutbetyg är att flera elever på grund av diagnoser och språkförstärkande behov begränsas på de nationella proven som inte erbjuder några anpassningar.

Betygsresultat årskurs 9

Meritvärdet har detta läsår sjunkit under riksgenomsnittet. Det som främst påverkar statistiken är pojkarnas försämrade resultat. Dock så har även flickornas resultat i ett historiskt perspektiv försämrats och flickorna ligger faktiskt längre från riksgenomsnittet för flickor än vad pojkarna ligger från riksgenomsnittet för pojkar. Högst meritvärde (exklusive nyanlända) har Liljeborgskolans nior med 234,4. Lägst meritvärde har Pilevallskolans nior med 215,4. Andelen som har godkänt i alla ämnen har också fallit under riksgenomsnittet, även här så är det framför allt pojkarnas resultat som har sjunkit, men även antalet flickor med godkänt i alla ämnen har minskat. Andelen behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram har också minskat, även här är det pojkarna som står för den största nedgången. Samtidigt som det procentuellt sett är färre flickor som blir behöriga till gymnasiets yrkesprogram både jämfört med riksgenomsnittet och i förhållande till pojkarna. Om nyanlända elever inte inkluderas i statistiken har Västervångskolan högst andel behöriga till yrkesprogram, 92,2 procent, Fågelbäckskolan har lägst andel med 75,9 procent. Av de elever som gick ut årskurs 9 från de kommunal grundskolorna i våras, exklusive nyanlända, var 64 elever inte behöriga till gymnasiets yrkesprogram. Om nyanlända elever inkluderas i statistiken ökar det faktiska antalet till 77 elever. En alldeles för hög siffra.

Elevenstatistik Salsa

Gällande Salsa-måtten så ska det betonas att det finns en fördröjning i denna statistik och att den därför härrör från läsåret 2017/2018. På grund av den statistik som har presenterats ovan så är det stor risk att de nya Salsa-måtten som kommer under hösten kommer att se sämre ut än de som presenteras ovan. Samtidigt så visar resultaten ovan att Trelleborgs högstadieskolor har en god förmåga att arbeta med det kompensatoriska uppdraget utifrån de mått som mäts av Salsa.

Nyanländas lärande

I statistiken så ser vi att bland de 19 elever som klassades som nyanlända och som gick ut årskurs 9 läsåret 2018/2019 var det genomsnittliga meritvärdet 144 och andelen behöriga till yrkesprogram på gymnasiet var 31,6 procent. Det genomsnittliga meritvärdet föregående läsår var 136,2 och andelen behöriga till yrkesprogram var 47,1 procent. Det är positivt att de nyanlända elevernas genomsnittliga meritvärde ökar, samtidigt som det behöver analyseras vidare varför behörigheten till yrkesprogrammen sjunker.

I skolornas kvalitetsrapporter så framträder en bild av att de nyanlända eleverna är en mycket heterogen grupp där deras möjlighet att lyckas i skolan anses vara starkt kopplad till antalet år i

Sverige och den tidigare skolbakgrunden i hemlandet eller något annat land. Bland de nyanlända elever som når gymnasiebehörighet har den förklarande orsaken i huvudsak varit att eleverna har haft med sig goda skolkunskaper och att de har behärskat engelska. Vidare så lyfter några skolor i sina kvalitetsrapporter fram att de arbetar med särskilda stödinsatser till de nyanlända eleverna i form av prio-lektioner, bildstöd, studie.se, inläsningstjänst, nulägeskonferenser och kontinuerliga förändringar av enheternas inre resursfördelning. Omfattningen av studiehandledning på modersmål framgår inte i rapporteringen och förvaltningen har i nuläget inte tillgång till statistik på detta område.

4.3 Grundsärskolan

Ur läroplanen för grundsärskolan (Lsär11):

Skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Dessa ger också en grund för fortsatt utbildning.

Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.

Analys

Då grundsärskolan har få elever kan inte resultat redovisas i en övergripande rapport som denna, eftersom det skulle kunna vara möjligt att urskilja enskilda elevers resultat. I grundsärskolan sätts betyg endast om eleven och vårdnadshavarna vill det. Eleverna som läser inriktning träningsskolan inom grundsärskolan bedöms i respektive ämnesområde inom ramen för elevens förutsättningar. Detta sammantaget gör att det är svårt att dra några övergripande slutsatser utifrån elevernas kunskapsutveckling.

I kvalitetsrapporterna gällande grundsärskolan så framträder en bild av ett gediget arbete med ett ständigt fokus på att utmana eleverna i deras kunskapsutveckling utifrån deras högst individuella förutsättningar. Utifrån det tankesätt som genomsyrar skolorna där grundsärskola finns som handlar om att utmana eleverna så långt som möjligt så lyfter bägge enheterna i sina kvalitetsrapporter fram vikten av att samverka mer med respektive grundskola som man delar lokaler med. Exempelvis genom att eleverna ska känna sig trygga nog att ta sig utanför de egna lokalerna och därmed kunna utnyttja grundskolans olika lärmiljöer.

4.4 Fritidshemmet

Ur läroplanen för grundskolan (Lgr11):

Skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Dessa ger också en grund för fortsatt utbildning.

Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.

Ur läroplanens kapitel för fritidshemmet:

Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. Detta ska ske genom att undervisningen tar sin utgångspunkt i elevernas behov, intressen och erfarenheter, men också att eleverna kontinuerligt utmanas ytterligare genom att de inspireras till nya upptäckter. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande.

Enkät Kunskaper, utveckling och lärande (vårdnadshavare)

Indikator	2016/2017	2017/2018	2018/2019	Riket 2018/2019
I fritidshemmet erbjuds aktiviteter som stimulerar mitt barns lärande	-	-	7,2	7,3
Lek och skapande får stort utrymme på mitt barns fritidshem	-	-	8	8,3

Analys

Undervisningen på fritids ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda en meningsfull fritid. Utbildningen inom fritidshemmet kompletterar den i förskoleklassen och grundskolan genom att lärandet i en högre grad ska vara situationsstyrt, upplevelsebaserat och grupporienterat samt utgå från elevernas behov, intressen och initiativ.

Enkätresultaten från vårdnadshavarna ligger på i stort sett samma nivå som riksgenomsnittet, tidigare har det inte presenterats några enkätsvar gällande fritidshemmet, därmed saknas en historisk överblick.

I kommunen finns fyra fritidshemsutvecklare som arbetar med nätverk där samtliga fritidshem deltar, detta för att kompetensen ska komma alla fritidshem till del. Syftet med nätverket är att skapa samsyn samt arbeta för ökad likvärdighet i de kommunala fritidshemmen. Under läsåret 2018/2019 har fokus legat på verksamhetsbesök och kartläggning av fritidshemmen utifrån Skolverkets BRUK-skattning för fritidshem och Specialpedagogiska skolmyndighetens värderingsverktyg för tillgängliga lärmiljöer. Verksamhetsbesöken har genomförts genom intervjuer med rektorer, fritidshemspersonal och elever i årskurs 2 samt genom observationer. Ett flertal utvecklingsområden inom de kommunala fritidshemmen identifierades, vilka också lyfts i enheternas kvalitetsrapporter. Genomgående är behovet av en digital transformering där eleverna går från konsumenter till producenter samt en digital kompetens hos fritidshemspersonalen som gör att de digitala verktygen som finns tillgängliga används i lärande syfte istället för att användas till att hålla elever sysselsatta.

Fritidshemsutvecklarnas kartläggning visade att de fritidshem som har lokaler som ursprungligen är anpassade för fritidshemsverksamhet finns det stor möjlighet till rörelse och lek inomhus. Det är dock få fritidshem som har en möjlighet till lokaler med lugn och ro. Som kompensation används de mindre utrymmen som finns tillgängliga för att skapa möjligheter för enskilda elever att dra sig undan. Hälften av fritidshemmen behöver jobba mer aktivt för att ge eleverna större delaktighet i verksamheten. På de flesta fritidshem använder man sig av visuellt stöd, dock i olika utsträckning. Verksamheten generellt präglas av ett gott förhållningssätt till och bemötande av eleverna.

4.5 Gymnasieskolan

Ur läroplanen för gymnasieskolan (Gy11):

Det är skolans ansvar att varje elev

- på ett nationellt yrkesprogram inom gymnasieskolan ges möjlighet att uppnå kraven för en yrkesexamen som innebär att eleven har uppnått en av branschen godtagbar nivå av yrkeskunnande för att vara väl förberedd för yrkeslivet,
- på ett nationellt högskoleförberedande program inom gymnasieskolan ges möjlighet att uppnå kraven för en högskoleförberedande examen som innebär att eleven har tillräckliga kunskaper för att vara väl förberedd för högskolestudier,
- som avslutat ett introduktionsprogram har en plan för och tillräckliga kunskaper för fortsatt utbildning eller uppnår en förberedelse för etablering på arbetsmarknaden

Resultat nationella prov, genomsnittlig betygspoäng (GBP)

Resultatmått (GBP)	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Engelska 5	13,5	12,3	13,9
Engelska 6	13	13,2	13,6
Matematik 1	7,8	-	10,5
Matematik 2	1,8	-	8,8
Matematik 3	-	-	11,8
Svenska 1	12,9	9,2	11,5
Svenska 3	12,9	12,1	11,3

Korrelation kursbetyg och provbetyg

Korrelation %	Antal elever med provbetyg och kursbetyg	Lägre	Lika	Högre
Engelska 5	257	12	75	13
Engelska 6	202	20	74	6
Matematik 1	257	1	80	19
Matematik 2	171	0	63	37
Matematik 3	81	0	86	14
Matematik 4	32	0	75	25
Svenska 1	267	3	60	37
Svenska 3	181	8	60	32

Genomsnittlig betygspoäng för elever med examen eller studiebevis

Program	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Barn- och fritidsprogrammet	11,6	13,5	13,4
Bygg- och anläggningsprogrammet	11,8	12,2	12,5
El- och energiprogrammet	11,7	11,2	11,4
Handels- och administrationsprogrammet	14,1	13,4	15,4
Hantverksprogrammet	.	..	15,4
Industri tekniska programmet	9,1
Vård- och omsorgsprogrammet	..	13	13,5
Ekonomiprogrammet	14,9	14,1	13,2
Estetiska programmet	13,7	14,8	11,5
Naturvetenskapliga programmet	14,9	14,8	15,1
Samhällsvetenskapliga programmet	14,3	14,1	14,5
Teknikprogrammet	14	14,2	14,6

Andel elever med grundläggande högskolebehörighet

Program	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Barn- och fritidsprogrammet	28,5
Bygg- och anläggningsprogrammet	12,5
El- och energiprogrammet	11,4
Handels- och administrationsprogrammet	..	.	17,6
Hantverksprogrammet	.	.	16,6
Industri tekniska programmet	100
Vård- och omsorgsprogrammet	7,1
Ekonomiprogrammet	94,4	84,3	83,6
Estetiska programmet	91,7	..	11,5
Naturvetenskapliga programmet	74,1	85,7	85,2
Samhällsvetenskapliga programmet	82,7	90,9	92,6
Teknikprogrammet	89,3	93,3	100

Analys

Ovan redovisas statistik som berör exempelvis betygspoäng och grundläggande högskolebehörighet. Nedan kommenteras och analyseras valda delar.

Att ha genomfört en gymnasieutbildning har en avgörande betydelse för fortsatta studier, långsiktig anställningsbarhet och etablering på arbetsmarknaden. Bland ungdomar som gått högst år 1 eller 2 är andelen etablerade på arbetsmarknaden omkring hälften så stor jämfört med övriga grupper ett år efter att deras jämnåriga gått ut gymnasieskolan. Resultaten visar att ju kortare tid en ungdom går i gymnasieskolan, desto större blir risken att hamna utanför både arbete och vidare studier. Att bedriva en gymnasieutbildning av hög kvalitet är således angeläget för varje elev inom gymnasieskolan likväl som för samhället som helhet, utifrån ett hållbarhetsperspektiv och ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Nationella prov

Den genomsnittliga betygspoängen varierar både över tid och jämfört med riket, och det är svårt att se några framträdande tendenser.

Korrelationen mellan betyg på nationellt prov och betyg i kursen varierar, andelen elever som får ett högre betyg än provbetyget är betydligt högre i matematik och svenska än i engelska. Att korrelation är hög i svenska förklaras i enheternas kvalitetsrapporter av att de nationella proven i svenska ges tidigt på våren, vilket innebär att det finns möjligheter för lärarna att göra punktinsatser för de elever som behöver det. Dessutom testas inte alla kunskapskrav på det nationella provet. Eftersom alla kunskapskrav ska beaktas vid betygsättning, kan betyget av denna anledning bli högre. De nationella proven i matematik ligger så pass sent på terminen att det finns begränsade möjligheter att förbättra ett dåligt resultat, detta till trots så är det en stor variation i vissa av matematikkurser, något som kräver ytterligare analyser på enhetsnivå.

Betygspoäng

Betygspoängen efter avslutad gymnasieutbildning på de högskoleförberedande programmen varierar mellan programmen från det industri tekniska programmet med 9,1 till handels- och

administrationsprogrammet med 15,4. Historiskt är det svårt att se några tydliga tendenser förutom att det är ekonomiprogrammet som står för ett större resultatfall det senaste läsåret.

Andelen elever med grundläggandebehörighet högskolebehörighet

Andelen elever från yrkesprogram som har högskolebehörighet är låg på Söderslättsgymnasiet. Eleverna väljer att läsa andra kurser som individuellt val. En rektor lyfter i sin kvalitetsrapport fram att i samband med samtal med elever framkommer att det är kursen svenska 3 som elever har mest respekt för och där flest inte når kraven för godkänt. Det är också en av de kurser som krävs för högskolebehörighet.

Gällande de högskoleförberedande programmen ekonomi- och det naturvetenskapliga programmet är antalet elever som uppnår grundläggande högskolebehörighet lågt. Även utifrån en historisk synvinkel framträder en tendens av låga resultat gällande andelen som uppnår grundläggande högskolebehörighet. Enligt kvalitetsrapporten från rektorn som ansvarar för det naturvetenskapliga programmet så beror det oftast på att eleverna har misslyckats i någon eller några av de naturvetenskapliga kurserna och därmed inte fått erforderliga 2250 poäng. Flera av dessa elever har haft dessutom haft stor frånvaro.

De kunskapsresultat som anges ovan spretar, men det framgår tydligt att det finns ett behov på gymnasiet att utveckla undervisningen och stödet för att ge fler elever förutsättningar att nå högre betyg och därmed större möjligheter att studera på högskolenivå.

4.6 Gymnasiesärskolan

Ur läroplanen för gymnasiesärskolan (GySär13):

Det är skolans ansvar att varje elev i gymnasiesärskolan ges möjlighet till förberedelse för etablering på arbetsmarknaden.

Det är även skolans ansvar att varje elev efter genomförd gymnasiesärskoleutbildning utifrån sina förutsättningar

- har tillägnat sig kunskaper i de kurser eller ämnesområden som ingår i studievägen och kan använda dessa i samhällsliv, arbetsliv, för fortsatta studier och i vardagsliv,
- har utvecklat sin förmåga att
 - formulera, analysera och pröva antaganden samt lösa problem,
 - reflektera över sina erfarenheter och sitt eget sätt att lära,
 - kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden, och
 - lösa praktiska problem och arbetsuppgifter,
- kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga,
- kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande, informationsbearbetning, problemlösning, skapande, kommunikation och lärande,
- kan använda bibliotek och deras resurser,
- kan söka sig till saklitteratur, skönlitteratur och övrigt kulturutbud som en källa till kunskap, självinsikt och glädje,
- kan hämta stimulans ur kulturella upplevelser och utveckla känsla för estetiska värden,
- har utvecklat kunskaper om förutsättningarna för en god hälsa,
- har utvecklat kunskaper om och insikt i centrala delar av det svenska, nordiska och västerländska kulturarvet,
- har kunskaper om de mänskliga rättigheterna,
- känner till de nationella minoriteternas (judar, romer, urfolket samerna, sverigefinnar och tornedalingar) kultur, språk, religion och historia,
- har kunskaper om samhälls- och arbetsliv,
- har utvecklat sin förmåga att delta i demokratiska beslutsprocesser i samhälls- och arbetsliv,

- har utvecklat sin förmåga att kritiskt granska och bedöma information för att kunna diskutera och ta ställning i olika livsfrågor och värderingsfrågor,
- har utvecklat kunskaper om internationell samverkan och globala samband,
- kan observera och analysera människans samspel med sin omvärld utifrån perspektivet hållbar utveckling.

Det är skolans ansvar att varje elev efter genomförd utbildning på ett individuellt program har nått så långt som de individuella förutsättningarna medger i förhållande till de ovan angivna målen.

Analys

Inom gymnasiesärskolans individuella program undervisas eleverna i ämnesområden. Inom varje ämnesområde har eleven individuella mål som är satta utifrån elevens förutsättningar.

Matematikkunskap och att utveckla elevernas läs- och skrivförmåga är naturliga inslag inom varje ämnesområde. Ofta vävs olika ämnesområden ihop och man arbetar med flera mål samtidigt.

Under läsåret har lärarna lagt ner mycket tid på att dokumentera pedagogiska planeringar i V-klass. Det blir då tydligt för elever och vårdnadshavare vad man arbetar med i skolan. Man tydliggör också vilka delar i det centrala innehållet som kopplas ihop med undervisningen. Med tydliga pedagogiska planeringar känner lärarna att de har bättre fokus och är mer förberedda inför undervisningstillfället.

Många elever har egna kommunikationshjälpmedel i form av iPads där elev, skola och habilitering samarbetar för att hitta bästa möjliga strategi för kommunikation och utveckling. Skolan använder sig också gärna av digitala hjälpmedel i sin undervisning och alla klassrum är utrustade med projektorer. Under året har det också köpts in fyra stycken dokumentkameror. Alla elever har tillgång till iPad i skolan och det finns även datorer i varje klassrum.

Det finns ett stort utbud av digitalt undervisningsmaterial anpassat för elever på olika utvecklingsnivåer, vilket har gjort att undervisningen kan individanpassas. Digitaliseringen har gjort att fler elever haft möjlighet att aktivt kunna delta i undervisningen.

I nuläget kan ingen av eleverna på gymnasiesärskolan läsa och endast ett fåtal elever har ett verbalt språk. Personalen upplever ändå att man har goda förutsättningar att arbeta med eleverna för att de ska kunna nå fördjupade kunskaper. Dock har inte alla elever faktisk förmåga att utvecklas ytterligare trots alla insatser.

4.7 Vuxenutbildning

Ur läroplanen för vuxenutbildningen (Lvux12):

Det är vuxenutbildningens ansvar att varje elev i kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna samt motsvarande utbildningar får stöd och undervisning utifrån sina individuella utbildningsmål, behov och förutsättningar.

I den utsträckning som framgår av elevens individuella studieplan ska eleven ges möjlighet att

- uppnå kraven för en yrkesexamen som innebär att eleven har en av branschen godtagbar nivå av yrkeskunnande för att vara väl förberedd för yrkeslivet,
- uppnå kraven för en högskoleförberedande examen som innebär att eleven har tillräckliga kunskaper för att vara väl förberedd för högskolestudier, eller
- tillägna sig goda kunskaper i de kurser som ingår i elevens individuella studieplan och som kan användas för vidare studier och i samhälls-, arbets- och vardagsliv.

Kursdeltagare i grundläggande och gymnasial utbildning med lägst betyget E, andel %

Resultatmått	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Andel (%) kursdeltagare med lägst betyget E på kursen Engelska, grundläggande nivå	38	86	95
Andel (%) kursdeltagare med lägst betyget E på kursen Matematik, grundläggande nivå	100	97	..
Andel (%) kursdeltagare med lägst betyget E på kursen Svenska som andraspråk, grundläggande nivå	70	87	86
Andel (%) kursdeltagare med lägst betyget E på kursen Engelska 5, gymnasial nivå	100	85	..
Andel (%) kursdeltagare med lägst betyget E på kursen Engelska 6, gymnasial nivå	95	95	100
Andel (%) kursdeltagare med lägst betyget E på kursen Matematik 1b, gymnasial nivå	..	50	..
Andel (%) kursdeltagare med lägst betyget E på kursen Matematik 2b, gymnasial nivå	94	80	..
Andel (%) kursdeltagare med lägst betyget E på kursen Svenska 1, gymnasial nivå	78	94	100
Andel (%) kursdeltagare med lägst betyget E på kursen Svenska 2, gymnasial nivå	85	48	..
Andel (%) kursdeltagare med lägst betyget E på kursen Svenska som andraspråk 1, gymnasial nivå	95	100	..
Andel (%) kursdeltagare med lägst betyget E på kursen Svenska som andraspråk 2, gymnasial nivå	85	87	86

Analys

Vuxenutbildningen har under läsåret 18/19 fokuserat på nämndsmålen och översatt dem till alla sina verksamheter.

Matematik

Vuxenutbildningens matematiklärare har fortsatt att ingå i gymnasieskolans ämneslag och i det kollegiala utvecklingsarbetet som letts av en förstelärare med fokus på matematikutveckling. Bristen på extra stöd som är ett resultat av IHS (Individuellt Handleda Studier) nedmontering märks

tydligt hos vissa elevgrupper som av olika skäl valt att hoppa av studierna i matematik, eller som inte har erbjudits tillräckligt med stöd för att lyckas med sina matematikstudier. Detta trots att enskilda lärare har gjort stora insatser inom ramen för sina tjänster.

Svenska som andraspråk (SvA)

Majoriteten av de elever som lyckas på grundläggande SvA kommer vidare i sina studier och läser på gymnasial nivå. Det innebär att SvA utgör en viktig bas för vuxenutbildningens möjlighet att få fler elever i studier. Verksamheten har under läsåret 18/19 haft ett turbulent år gällande SvA med personal som inte fullföljt sina uppdrag och där ny personal rekryterats in på dessa delkurser på grundläggande nivå samt ny lärare på SvA på gymnasial nivå.

Under läsåret 18/19 har verksamheten satsat på att utveckla inkluderande och tillgängliga lärmiljöer har verksamheten. Dock förväntas resultatet av detta synas i verksamheten först under läsåret 19/20. Hela tänket och förhållningssättet kring ”Vårt nya VUX 19/20” genomsyras av detta.

Digital likvärdighet

LIKA –enkäten är genomförd av all personal i början av verksamhetsåret 18/19 för att bedöma den digitala kompetensen. Inom VUX GR/GY/SUV har det lagts fokus på källkritik och även på att identifiera vilka pedagogiska digitala verktyg som har behövts vidareutvecklas för att kunna bedriva en välfungerande verksamhet och stötta verksamhetens formativa arbete med eleverna. Detta har då mynnat ut konkret i en ny lärplattform för hela VUX-Canvas samt behov av att fördjupa sig i forskning kring nätbaserad undervisning, hitta framgångsfaktorer för att eleverna ska lyckas med sina studier, såväl digitalt som analogt. Detta arbete implementeras under 19/20.

Lärarbehörigheten samt ämnesbehörigheten inom verksamhetsdelen är hög, dock krävs olika riktade satsningar för att stötta och utveckla lärarna så de får möjlighet att arbeta kollegialt samt ta del av aktuell skolforskning i en bredare satsning på pedagogik och didaktik kopplat till vuxenutbildningen. Den stora utmaningen, enligt rektors analys ligger även i att kunna stötta såväl personal som elever fullt ut där de befinner sig i sin digitala kompetens, då behoven varierar stort mellan och även inom grupperna.

5 Barns och elevers ansvar och inflytande

De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla barn och elever. I förskolan läggs grunden för att barnen ska utveckla en förståelse för vad demokrati är. I skolan ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska stimuleras i att ta aktiv del i att vidareutveckla utbildningen och de ska få information i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas utefter ålder och mognad, men de ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som kan behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. Rätten till delaktighet och inflytande handlar inte om att bestämma utan det handlar om att alla får vara en del av en gemenskap där respekt och inkludering utgör ledord i verksamheten.

Inflytandefrågor i förskolan och skolan handlar inte bara om att barn och elever ska ha inflytande över utbildningens innehåll och hur den utförs. Barnen/eleverna ska också få möjlighet att förbereda sig inför framtida inflytande i samhället. Förberedelserna inför framtida inflytande handlar om att bli van vid att delta i viktiga språkliga aktiviteter som till exempel att läsa kritiskt och att debattera.

5.1 Förskolan

Enkät barns inflytande (vårdnadshavare)

Indikator	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Mitt barn uppmuntras att ta ansvar i förskolan	8,1	8	8,1
Mitt barns åsikter och intressen tas tillvara	8	7,8	8,1

Analys

Enkätresultaten gällande barnens inflytande i förskolan visar på en positiv utveckling.

Av förskolornas analyser framgår att samtliga förskolor arbetar medvetet med barns inflytande och demokrati. Till exempel arbetar förskolorna med barnens inflytande genom aktivitetskarter där barnen får göra egna val med hjälp av bilder och närvarande pedagoger som tillvaratar barnens intressen.

I en jämförelse av enkätsvaren framgår dock att föräldrarnas uppfattning om barnens delaktighet skiljer sig åt mellan förskolorna. Detta kan tolkas som att förskolorna behöver bli bättre på att informera föräldrarna om hur förskolorna faktiskt arbetar och ska arbeta utifrån läroplanens skrivningar kring barns ansvar och inflytande.

5.2 Grundskolan

Grundskolan ska sträva efter att varje elev (Lgr11)

- tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö,
- successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan, och
- har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Enkät ansvar och inflytande

Respondent	Indikator	2016/2017	2017/2018	2018/2019	Riket 2018/2019
Årskurs 5	På lektionerna är vi elever med	6,8	6,5	6,3	6,4

	och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter				
Årskurs 9	Vi elever har inflytande över undervisningens innehåll	5	4,6	5,2	4,5
	På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter	5,4	5	5,5	4,9
	I min skola är vi elever med och påverkar vår skolmiljö	5,2	5,6	5,1	5,6

Analys

Enkätsvaren visar en positiv utveckling och siffror som ligger betydligt över riksgenomsnittet gällande elevernas inflytande över undervisningens innehåll och möjligheten att påverka skoluppgifter i årskurs 9, i årskurs 5 så ligger resultat på en jämn och stabil nivå i paritet med riksgenomsnittet. Gällande frågan om möjligheten att påverka skolmiljön så framträder ett sjunkande resultat.

Forskning visar att elevernas motivation att lära sig och utvecklas ökar när undervisningen utgår från deras intressen och erfarenheter. Därför är det viktigt med dialog och elevinflytande när undervisningen planeras, genomförs och utvärderas. I grundskolornas kvalitetsrapporter framkommer att det pågår ett aktivt arbete gällande elevers inflytande både i undervisningssituationer men också i mer formella former såsom klassråd och elevråd. Dock ska det betonas att det finns variationer gällande enkätsvaren mellan skolorna, vissa har betydligt lägre siffror än genomsnittet och på dessa skolor kommer det att bedrivas ett arbete för att utveckla inflytandet. Någon skola med ett lägre resultat lyfter i sin kvalitetsrapport fram ett utvecklingsbehov hos lärarna som innebär att de ska tydliggöra för eleverna när de faktiskt ges inflytande. Erfarenheter visar att elever inte alltid upplever att de faktiskt ges inflytande.

5.3 Grundsärskola

Grundsärskolan ska sträva efter att varje elev (Lsär11):

- tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö,
- successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan, och
- har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former

Grundsärskolans arbete med elevers ansvar och inflytande

Inom grundsärskolan behöver detta arbete i hög grad ske utifrån varje elevs specifika förutsättningar, vilket lärarna inom grundsärskolan arbetar aktivt med.

Analys

En av grundsärskolorna lyfter i sin kvalitetsrapport fram att man ser en tydlig tendens gällande elevernas utveckling då de känner igen sina mål och på så sätt skapas en form av inflytande över undervisningen. Vidare beskriver man hur personalen fotograferar processen för att på så sätt ge

eleverna möjlighet att ta till sig sin egen utveckling. Denna process kommunicerar sedan skolan med föräldrarna så att de kan följa undervisningsprocessen.

5.4 Fritidshemmet

Fritidshemmet ska sträva efter att varje elev (Lgr11):

- tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö,
- successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan, och
- har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former

Samt ur läroplanens syfte för fritidshemmet:

- skapa och upprätthålla goda relationer samt samarbeta utifrån ett demokratiskt och empatiskt förhållningssätt

Fritidshemmets arbete med elevers ansvar och inflytande

Fritidshemmet utgör en del av grundskolans verksamhet och därmed bedrivs det också inom fritidshemmet ett aktivt arbete med elevers ansvar och inflytande. Utbildningen i fritidshemmet ska ta till vara elevernas lust att lära och ska utgå från de nationella målen och ta hänsyn till elevernas behov, erfarenheter och tänkande, samt anpassas till att elever har olika förutsättningar. Uppdraget handlar bland annat om att stödja elevernas sociala och allmänna utveckling, utvidga och fördjupa deras kunskaper och erfarenheter, samt erbjuda en meningsfull fritid.

Analys

Vad gäller elevers ansvar och inflytande inom fritidshemmen finns ett väl fungerande arbete på de flesta fritidshemmen. På flera fritidshem hålls fritidsråd eller stormöten, motsvarande skolans elevråd, med eleverna för att där skapa forum för delaktighet. Flera fritidshem genomför exempelvis trivselenkäter, gruppintervjuer samt enskilda elevintervjuer för att låta varje elev komma till tals i ett enskilt sammanhang. På så sätt fångas elevernas synpunkter och behov upp kontinuerligt och kan då utgöra underlag för utveckling av fritidshemsverksamheten inom ramen för elevernas ansvar och inflytande.

5.5 Gymnasieskolan

Gymnasieskolan ska sträva efter att varje elev (Gy11):

- tar personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö,
- aktivt utövar inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan,
- utifrån kunskap om demokratins principer vidareutvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- utvecklar sin vilja att aktivt bidra till en fördjupad demokrati i arbetsliv och samhällsliv, och
- stärker sin tilltro till den egna förmågan att själv och tillsammans med andra ta initiativ, ta ansvar och påverka sina villkor.

Enkät ansvar och inflytande

Indikator	2016/2017	2017/2018	2018/2019	Riket 2018/2019
Vi elever har inflytande över undervisningens innehåll	-	5,4	5,4	5,1

På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter	-	6	5,6	5,8
I min skola är vi elever med och påverkar vår skolmiljö	-	5,8	5,6	6,3

Analys

Enkätsvaren varierar både historiskt och i förhållande till riksgenomsnittet, därför är det svårt att se några tydliga tendenser.

Enheterna lyfter i sina kvalitetsrapporter fram att de anser att de har lärare som verkligen värnar om att eleverna ska kunna påverka både innehåll och arbetssätt, samt att det i diskussioner med personal tydligt framkommer att det är lättare att låta eleverna påverka arbetssätt än innehåll, eftersom innehållet i många kurser är ganska styrt av kursplanen, speciellt gäller detta korta kurser.

Vad gäller elevernas möjlighet att påverka skolmiljön lyfts att frågan är svårtolkad, framför allt för eleverna, men också för de som ska analysera svaren. Skolmiljö kan tolkas som fysisk, psykisk, organisatorisk och/eller social. Detta visar med all tydlighet hur viktigt det på sikt kommer att bli att komplettera enkätsvar med elevintervjuer för att ge gymnasieskolan ett bredare och djupare underlag att analysera. Kvalitetsrapporter både i gymnasieskolan och grundskolan lyfter behovet av att inför och i samband med genomförandet av enkäter stödja eleverna genom att förklara vissa värdeord som enkätfrågorna innehåller, samt att planera exempelvis klassamtal kring studiero till perioden strax före enkäterna. Detta för att ge eleverna möjligheten att tillsammans skapa en uppfattning om vad exempelvis studiero är, men också en möjlighet för lärare att fånga upp elevernas uppfattning om studieron och kunna korrigera undervisningsstrukturer.

I sina kvalitetsrapporter lyfter gymnasiet fram att de för att eleverna ska kunna påverka sin skolmiljö har elevskyddsombud på alla program. Dessa erbjuds att delta i en utbildning, som ordnas av Söderslättsgymnasiet en gång per år. De deltar också vid vartannat samverkansmöte inom rektorsområdena, oftast två gånger per termin, samt vid allergirond och skyddsrond. Där ges de möjlighet att påverka i vissa frågor som till exempel fysisk miljö, oftast kopplat till säker skolmiljö, värme/kyla i lokaler mm. Utöver detta träffar rektorer fokusgrupper för de olika programmen. Dessa består av två elevrepresentanter från varje klass. Oftast deltar även arbetslagsledaren. Vid dessa möten diskuteras mer programspecifika frågor med fokus på de mål verksamheten haft under läsåret, nämligen digitalisering, studiero och undervisningsutveckling. Under våren har en viktig fråga för gymnasieeleverna varit studietorgen och cafeterian. Efter svar och förklaringar kring hur ekonomin i en kommun fungerar, har de fått ökad förståelse för varför verksamheten genomför effektiviseringar, och elevrepresentanterna har sedan kunnat återge informationen till sina klasskamrater vid klassråd. Detta har med största sannolikhet skapat ett större lugn bland eleverna, eftersom brist på information alltid skapar oro.

5.6 Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskolan ska sträva efter att varje elev (Lgär13):

- tar personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö,
- aktivt utövar inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan,
- utifrån kunskap om demokratins principer vidareutvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- utvecklar sin vilja att aktivt bidra till en fördjupad demokrati i arbetsliv och samhällsliv, och
- stärker sin tilltro till den egna förmågan att själv och tillsammans med andra ta initiativ, ta

ansvar och påverka sina villkor.

Gymnasiesärskolans arbete med elevers ansvar och inflytande

Analys

Arbetslaget har gjort en skattning enligt BRUK som visade att de behöver utveckla arbetet med elevers ansvar, delaktighet och inflytande.

Personalen bildade diskussionsgrupper, som fortsatte arbetet med detta område genom Skolverks material "Sju timmar om", där ett av fokusområdena var "Barn och elevers delaktighet och inflytande". Grupperna har också läst olika artiklar som fokuserar på detta område. Satsningen mynnar ut i ett fortsatt arbete med att märka upp programmets olika lokaler.

Målet är att öka elevernas kommunikation och delaktighet genom att alla lokaler har kommunikationskortor med bilder på det som finns i rummet. Bilderna kommer från samma kommunikationsprogram för att det ska bli så tydligt som möjligt för eleverna.

I enhetsrapporten framkommer det att personalen uppfattar det som att eleverna trivs i skolan och att vårdnadshavarna är nöjda. Man arbetar mycket med att försöka tyda elevernas kommunikation. Därför har det lagts stor vikt vid att hålla nere antalet personal som arbetar kring varje elev. Att ha personal kring eleven, som hen är trygg med och som kan tyda elevens kommunikation är av stor vikt och något man lägger stor vikt vid.

Arbetet med att skapa kommunikationskortor i alla lokaler som inletts under läsåret ska fortsätta nästa läsår. När alla kommunikationskortor börjar komma på plats, är det viktigt att arbetslaget enas om ett gemensamt arbetssätt.

För att kunna bemöta och förstå alla elever är det viktigt att man har kunskap om olika sjukdomar och diagnoser samt utbildning i hur man arbetar lågaffektivt.

Fortsatt kompetensutveckling inom IT är viktigt för att kunna hjälpa eleven på bästa sätt både med kommunikation och i undervisningen.

Elevens dagsform är avgörande för hur en skoldag ser ut. Det gäller att vara flexibel i undervisningssituationen och snabbt kan planera om utifrån elevens behov.

6 Skola och hem samt övergång och samverkan

Samverkan med vårdnadshavarna är avgörande för att skapa bästa förutsättningar för elevernas lärande och utveckling. På samma sätt är samverkan och överlämningar mellan olika skolformer och stadier ovärderliga för att information om elever inte ska försvinna. Ett utbyte av kunskaper och erfarenheter kan innebära stora vinster för klasser och enskilda elever.

6.1 Förskolan

Förskolan ska sträva efter att varje barn (Lpfö98)

Förskola och hem:

Vårdnadshavare har ansvaret för sina barns fostran och utveckling. Förskolan ska komplettera hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt. Förskolans arbete med barnen ska därför ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna ska ha möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan. Att förskolan är tydlig i fråga om mål och innehåll är därför en förutsättning för barnens och föräldrarnas möjligheter till inflytande.

Övergång och samverkan:

Förskolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnens utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i barnens utveckling och lärande. Det ska även finnas samarbetsformer som syftar till att förbereda barnen och deras vårdnadshavare inför övergångar från förskolan till förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.

Enkät samverkan med hemmet (vårdnadshavare)

Indikator	2016/2017	2017/2018	2018/2019
På utvecklingssamtalet får jag tydlig information om mitt barns utveckling och lärande	8,6	8,4	8,4
Jag har goda relationer med förskolans personal	6,6	6,6	8,5
Jag får fortlöpande information om mitt barns tillvaro på förskolan (tex trivsel, utveckling och lärande)	8	7,7	7,7
Jag får information om det har hänt något i barngruppen/på förskolan	7,4	7,2	7,3

Analys

Förskolans enkätsvar ligger på en jämn och stabil nivå, dessutom så syns en stor och positiv ökning gällande frågan om goda relationer med personalen.

Förskolornas kvalitetsrapporter visar att informationen till vårdnadshavare om barnets trivsel, utveckling och lärande i huvudsak sker genom Unikum, föräldramöten, utvecklingssamtal och det dagliga samtalet vid lämning och hämtning.

Övergripande kan slutsatsen att övergång och samverkan mellan förskola och förskoleklass är ett

utvecklingsområde dras. Förskolorna som lämnar barn vidare till förskoleklasser vid flera olika skolor upplever skillnader i hur arbetet fungerar och anser att det behöver utvecklas en struktur för bättre likvärdighet och samsyn gällande hur överlämningarna ska fungera. Förskolorna uppger dock med något undantag att det vid särskilda överlämningar gällande barn med stödbehov finns goda rutiner och att detta arbete prioriteras och fungerar väl.

6.2 Grundskolan

Grundskolan ska sträva efter att varje elev (Lgr11):

Skola och hem:

Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

Övergång och samverkan:

Förskoleklassen, fritidshemmet och skolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med varandra och förskolan för att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande. Skolan ska även samverka med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det ska även finnas samarbetsformer som syftar till att förbereda eleverna och deras vårdnadshavare inför övergångar.

Enkät samverkan med hemmet (vårdnadshavare)

Indikator	2016/2017	2017/2018	2018/2019	Riket 2018/2019
Jag vet vad mitt barn behöver kunna för att nå kunskapskraven i skolan	-	-	6,6	7
Mitt barns klasslärare/mentor informerar mig om vad som ska göras i skolarbetet	-	-	6,8	7,4
Jag behöver mer information från skolan om vad mitt barn ska klara av i skolarbetet (-)	-	-	5,2	5,8

Analys

Samtliga enkätresultat ligger under riksgenomsnittet och det finns stora variationer mellan de olika skolorna. Detta innebär att skolor med låga resultat avseende detta område behöver föra en dialog med vårdnadshavare i syftet att få ett ökat resultat och föräldrar som känner att de får den information som de anser att de behöver. Dessa diskussioner kan med fördel föras i de föräldraråd som skolorna genomför alternativt i samband med föräldramöten. Tyvärr så har det i tidigare års rapporter inte ställts några frågor som riktar sig till vårdnadshavarna, därmed så saknas en historisk överblick.

Skolorna uppger i sina kvalitetsrapporter att de har rutiner eller handlingsplaner gällande övergångar mellan förskolan till förskoleklassen samt övergångar mellan stadier inom den egna enheten och övergångar till andra skolor, vanligtvis efter årskurs 6. Den utvecklingspotential som lyfts fram i några kvalitetsrapporter handlar i huvudsak om bättre samarbete med överlämnande förskolor och bättre och mer förankrade överlämningssamtal mellan årskurs 6 och 7. Det lyfts även

fram att uppföljning ska ske gällande de överlämningar som skedde inför höstterminen, detta i syfte att kunna utveckla kommande överlämningar.

Det ska också noteras att ingen grundskola i sin kvalitetsrapport beskriver eller analyserar något arbete som handlar om samverkan med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till, detta behöver följas upp av förvaltningen i syfte att säkerställa att viktig information om eleverna följer med till gymnasieskolan.

6.3 Grundsärskola

Grundsärskolan ska sträva efter att varje elev (Lsär11):

Skola och hem:

Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

Övergång och samverkan:

Förskoleklassen, fritidshemmet och skolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med varandra och förskolan för att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande. Skolan ska även samverka med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det ska även finnas samarbetsformer som syftar till att förbereda eleverna och deras vårdnadshavare inför övergångar.

Grundsärskolans samverkan med hemmet och samverkan med förskoleklassen, fritidshemmet och grundskolan

Samverkan mellan hem och skola fungerar generellt mycket väl i grundsärskolan. Personalen har en tät kontakt med vårdnadshavarna och följer upp elevernas skolsituation kontinuerligt. Förutom att använda kommunikationsverktyg som Unikum så använder grundsärskolan sig även av kontaktböcker vari det skrivs varje dag av skola och hemmet samt kommunikationsbok för att förtydliga information.

När det gäller övergångar från förskola till grundsärskola eller från grundskola till grundsärskola så görs överlämning utifrån respektive elevs behov. Det finns upprättade handlingsplaner och rutiner som följer av den skolformsutredning som föregår en placering i grundsärskolan.

Analys

Grundsärskolan uppger i sina kvalitetsrapporter att de har ett bra och nära samarbete med vårdnadshavarna. I detta sammanhang så lyfter man fram vikten av att skolan får kännedom om respektive elevs dagsform samt vikten av att kunna kommunicera tillbaka samma form av information till vårdnadshavarna efter skoldagens slut.

6.4 Fritidshemmet

Grundskolan ska sträva efter att varje elev (Lgr11):

Skola och hem:

Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

Övergång och samverkan:

Förskoleklassen, fritidshemmet och skolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med varandra och förskolan för att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande. Skolan ska även samverka med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det ska även finnas samarbetsformer som syftar till att förbereda eleverna och deras vårdnadshavare inför övergångar.

Enkät samverkan med hemmet (vårdnadshavare)

Indikator	2016/2017	2017/2018	2018/2019	Riket 2018/2019
Jag hålls informerad om verksamheten på mitt barns fritidshem	-	-	6,4	6,8

Analys

Enkätresultat ligger något under riksgenomsnittet. Eftersom det tidigare år inte har ställts några frågor om fritidshemmet så saknas det en historisk referensram.

Utifrån kvalitetsrapporterna så framträder en generell bild av att samverkan mellan vårdnadshavare och fritidshem fungerar väl. Exempelvis så anordnar flertalet av fritidshemmen fritidssamtal liknande ett utvecklingssamtal då vårdnadshavare bjuds in, flertalet fritidshem har utsett olika kontaktpersoner så det blir tydligt vem vårdnadshavare kan vända sig till samt att några fritidshem skickar hem månadsbrev till vårdnadshavarna där det ges information om verksamheten.

7 Förskolan, skolan och omvärlden

En förutsättning för att barn, elever och studerande ska kunna göra väl underbyggda framtidsval, är att verksamheten i för-, grund- och gymnasieskolan samt vuxenutbildningen på olika sätt bidrar till att de utvecklar förståelse för sig själva och sin omvärld.

Förskola och skola ska samverka med omgivande samhälle ur såväl ett lokalt, nationellt och globalt perspektiv för att vidga barn och elevers syn på sitt framtida medborgarskap och arbetsliv. Redan från tidig ålder kan verksamheterna bidra till att elever uppfyller sina drömmar genom att ge förutsättningar för att göra medvetna val och insikten att alla kan påverka sin framtid i ett tidigt skede. I Trelleborg finns ett gemensamt ansvar för bred vägledning från förskola till gymnasie- och vuxenutbildning.

Analys

Det är viktigt att förskolan och skolan samverkar med omgivande samhälle ur såväl ett lokalt, nationellt och globalt perspektiv för att vidga barnens och elevernas syn på sitt framtida medborgarskap och arbetsliv. För att stödja arbetet har bildningsförvaltningen utarbetat *"Riktlinjer för samverkan förskola/skola och arbetsliv/omvärld - likvärdig normmedveten studie- och yrkesvägledning"*, som ligger till grund för samtliga skolformers arbete inom området, och vänder sig till alla som jobbar inom bildningsförvaltningen i Trelleborg oavsett yrkeskategori.

Av kvalitetsrapporter framkommer att de förvaltningsgemensamma riktlinjerna är implementerade i verksamheten. Exempel från hur förskolorna får in omvärlden i sin verksamhet handlar om att gå på teater, besök bibliotek och brandkår, samtal om olika yrken utifrån vad barns föräldrar arbetar med och arbetet med Grön flagg.

I grundskolan bedrivs arbetet på olika sätt på skolorna beroende på vilka årskurser respektive skola har, exempelvis så är kontakterna med studie- och yrkesvägledare begränsade på F-6 skolorna och rör sig i huvudsak om information i samband med språkvalet i årskurs 5.

Av gymnasieskolans kvalitetsrapporter så framträder en god samverkan med omvärlden/arbetslivet. Beroende på programmens specifika behov ser uppläggen olika ut. Inom en av enheterna på gymnasieskolan så har det bildats en arbetsgrupp "Den breda vägledningen", som består av en representant från vardera arbetslag samt två studie- och yrkesvägledare. Arbetet startade med en inventering av vilka studie- och yrkesvägledande aktiviteter som varje program arbetar med. Syftet är att programmen ska kunna få idéer kring givande aktiviteter av varandra och att på så sätt öka likvärdigheten programmen emellan.

8 Uppföljning av nämndens prioriterade mål

8.1 Matematikkunskaperna ska förbättras

Sammanfattande analys

Den statistik som presenteras i denna kvalitetsrapport visar överlag att matematikkunskaperna har försämrats. Detta trots att det sedan läsåret 2016/2017 har pågått stora fortbildningsinsatser som att samtliga grundskolor har genomfört matematiklyftet och genomförda kartläggningar av matematikundervisningen och feedback till skolorna. Förvaltningen behöver tillsammans med rektorer fortsätta att analysera resultaten i matematik för att utveckla matematikundervisningen, med målet att förbättra elevernas kunskaper och resultat. Förstelärare är viktiga agenter i detta arbetet. Särskilda satsningar på enskilda enheter bör övervägas.

8.2 Läsförståelse och skrivförmåga ska förbättras

Sammanfattande analys

Att bara följa upp läsförståelsen och skrivutvecklingen genom resultat på nationella prov och betyg är problematiskt, ett sådant arbete borde ha kompletterats med exempelvis standardiserade läsutvecklingstester (exempelvis LUS) i vissa årskurser vid bestämda tidpunkter. Ett sådant material skapar möjligheter och en tydlig systematik gällande att kunna följa elevers läs- och skrivförmåga.

Om man kopplar detta effektmål till betyg i svenska så har det skett en positiv utveckling gällande läsförståelse och skrivförmågan i de högre årskurserna. Om man ser till resultaten i de lägre årskurserna har det skett en försämring på övergripande nivå både bland pojkar och flickor på det nationella provet i årskurs 3, detta i förhållande till en historisk kontext. Det är för tidigt att säga om detta är ett tillfälligt resultat eller tecken på en generell försämring av kunskaperna i svenska. Oavsett vad behöver undervisningen i svenska redan från förskoleklass stärkas, likaså stödfunktionerna till de elever som är i behov av det.

8.3 Barn i förskolan och elever i skolan ska uppleva trygghet och studiero

Sammanfattande analys

Barn och elevers upplevda trygghet och studiero mäts bland annat i årliga enkäter. Elever i Trelleborgs skolor svarar i lägre omfattning positivt på frågor om trygghet och studiero än det nationella genomsnittet, som dock också visar en nedåtgående trend. Utifrån bildningsförvaltningens enkäter som genomfördes i maj 2019 så är det bara förskolan som når upp till satta målvärden (se verksamhetsplan), övriga indikatorer i årskurs 5 och 9 samt gymnasiet ligger under eller betydligt under det nationella genomsnittet. Den negativa trenden måste brytas och andelen barn och elever som upplever trygghet och studiero öka. Under hösten 2019 genomför Skolinspektionen skolenkäten i Trelleborg. Det kommer att ge förvaltningen ytterligare underlag att analysera och identifiera utvecklingsinsatser.

Alla barn i förskolan och elever i skolan ska känna sig trygga och ha studiero. Ett tryggt skolklimat med studiero är betydelsefullt för hur eleverna lyckas nå målen för utbildningen. Strukturerad och varierad undervisning, goda relationer mellan lärare och elever samt ett aktivt värdegrundsarbete ger goda förutsättningar för detta. Studiero främjas av bland annat tydlig lektionsstruktur, tydligt ledarskap i klassrummet, trygg och stödjande lärandemiljö, ett aktivt arbete med normer och värden och samverkan kring det förebyggande elevhälsoarbetet samt att skolan tar ansvar för att alla elever som behöver stöd får det. Ytterligare utvecklingsarbete behövs.

8.4 Tillgängliga lärmiljöer i förskolan och skolan

Sammanfattande analys

Fem grundskolor i Trelleborgs kommun har sedan 2017 deltagit i ett IFOUS-program kring tillgängliga lärmiljöer som avslutas i november 2019. Arbetet med att tillgängliggöra lärmiljöer handlar om att skapa en lärmiljö som tar hänsyn till elevers olikheter, det handlar om det fysiska rummet, om arbetsformer, organisation, ledarskap och det sociala sammanhanget. Tillgängliga lärmiljöer innebär vidare skapandet av gemenskap där elever får ökad insikt i demokratins villkor och processer och upplever sig som delaktiga och medskapande i skolan. Genom att systematiskt utveckla flera aspekter av undervisningssammanhanget bedömer bildningsförvaltningen att undervisande lärares kapacitet ökar, och att lärmiljön kan bidra till att i ökad grad möta varje enskild elev utifrån dennes behov och förutsättningar. Det gör att andelen elever som kan tillgodogöra sig undervisningen förväntas öka, vilket påverkar arbetet med elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd i positiv riktning. Sammantaget förväntas detta påverka barns och elevers utveckling mot utbildningsmålen i positiv riktning, öka elevers behörighet till nationella gymnasieprogram samt öka andelen elever som fullföljer sin gymnasieutbildning.

I grundskolornas kvalitetsrapporter så framträder att de arbetar aktivt med att skapa tillgängliga lärmiljöer, detta är ett arbete som pågår i hög grad på de skolor som deltar i projektet men även på de skolor som inte deltar i projektet. Vid läsning av kvalitetsrapporterna så blir det tydligt att alla skolor har implementerat ett inkluderande arbetssätt och att det pågår ett aktivt arbete, även om detta sker i olika former och skolornas utveckling har nått olika långt. Arbetssätt och förhållningssätt som skolorna i sina kvalitetsrapporter lyfter fram att de arbetar med inom ramen för att skapa tillgängliga lärmiljöer är exempelvis bildstöd i klassrum och andra gemensamhetsytor, tydliga lektionsstrukturer, checklistor för att säkerställa tillgängliga lärmiljöer och kooperativt lärande. Vinster som skolor ser av att arbeta med tillgängliga lärmiljöer är att när eleverna lär av varandra så utvecklas de både kunskapsmässigt och socialt. Samtidigt så framträder det en bild i kvalitetsrapporterna som tydligt visar att det finns betydligt mer att göra gällande att utveckla tillgängliga skolmiljöer ute på skolorna samt att utvecklingen på skolorna varierar.

8.5 Digital likvärdighet i förskola och skola

Sammanfattande analys

Utvecklingen inom området är tänkt att mätas i årliga LIKA-värderingar som genomförs på enhetsnivå. LIKA står för ledning, infrastruktur, kompetens och användning. Värderingen konkretiserar och bryter ner komplexa begrepp och åskådliggör förutsättningar för att nå framåt i arbetet med digitaliseringen på förskolan/skolan. Innehållet är baserat på exempelvis den nationella strategin för digitaliseringen av skolväsendet, förskolan/skolans styrdokument, enkäter om IT i skolan och definitioner av digital kompetens, medie- och informationskompetens. LIKA ger även en god överblick av vilka enheter och inom vilket område som arbetet med den digitala transformationen behöver stärkas för att öka likvärdigheten inom kommunen. Inom varje område finns ett antal indikatorer som skolledningen ska ta ställning till utifrån fyra olika svarsalternativ. Svaren kvantifieras utifrån ett givet poängsystem där "ej uppnådd" ger 0 poäng, "planerad" ger 1 poäng, "påbörjad" ger 2 poäng, "nästan där" ger 3 poäng och "uppnådd" ger 4 poäng. De målvärden som angivits inom ramen för denna kontext är det sammanlagda genomsnittsvärdet för indikatorerna inom områdena kompetens, användning och infrastruktur i LIKA-värderingen utifrån skolform. Ett genomsnittligt målvärde på 3,0 visar således att indikatorerna som avser området är nära att uppnås, det är just detta målvärde som är uppsatt för bildningsförvaltningens verksamheter.

Systematiska LIKA-värderingar har ännu inte genomförts inom bildningsförvaltningens verksamheter, därmed så är det svårt att göra någon generell bedömning av nuläget på området ute i verksamheterna. LIKA-värderingar kommer att ske under det kommande läsåret. Dock så framgår

det vid läsning av verksamheternas kvalitetsrapporter att det finns generella behov av att öka den pedagogiska personalens kompetens gällande digitalisering, samtidigt så är det tydligt av verksamheterna ser stora fördelar och möjligheter med digitala verktyg som anpassas till deras verksamheter.

9 Prioriterade utvecklingsområden

En förutsättning för att utveckla verksamheten är att efter att man har identifierat utvecklingsområden, sätter in åtgärder för att utveckla just dessa områden, samt följer upp och utvärderar resultaten. Det är så vi utvecklar våra verksamheter och driver utvecklingen framåt.

9.1 Förskolan

Med grund i analyserna ovan kommer förskolans arbete under det kommande läsåret 2019/2020 att fokusera på följande utvecklingsområden.

Förskolans utvecklingsområden

Utveckla den pedagogiska dokumentationen

Mål: Det ska vara tydligt för alla förskolor och förskolelärare vad som ska ingå i den pedagogiska dokumentation, samt hur och när detta ska dokumenteras. Målsättningen är att det ska skapas en likvärdig pedagogisk dokumentation inom Trelleborgs förskolor.

Arbetssätt: Utgångspunkt för arbetet är Skolverkets material *Pedagogisk dokumentation i förskolan* samt de allmänna råden *Måluppfyllelse i förskolan*. Dessa material kan med fördel ligga till grund för det arbete som genomförs i rektorsgruppen då det tas fram en kommunövergripande mall för hur den pedagogiska dokumentationen ska genomföras.

Uppföljning: Under senare delen av vårterminen 2020 granskar rektorerna i förskolan varandras pedagogiska dokumentation och ger feedback. Därutöver granskas den pedagogisk dokumentation i samband med verksamhetsbesök. Dessutom kommer riktade frågor om pedagogisk dokumentation kommer att ställas i nästa års kvalitetsrapport.

Digital transformation/likvärdighet

Mål: I samband med att Läroplanen för förskolan Lpfö 18) reviderades sommaren 2019 så kom det in en skrivning om att förskolan ska ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att ge dem möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen. Vidare så ska barnen ges möjlighet att grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att de på sikt ska kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information. Därmed så är målet att förskolorna ska ges förutsättningar att arbeta med läroplanens nya intentioner.

Arbetssätt: Utgångspunkt och inspiration för arbetet är Skolverkets digitala material *Digital kompetens och digitala verktyg i förskolan*. Arbetet kommer även att ske genom spridning av goda exempel mellan enheterna, utbildningschef och rektorer ansvarar för att detta arbete sker.

Respektive förskola kommer inom ramen för detta arbete att upprätta en IKT-plan.

Uppföljning: Detta kommer att följas via LIKA-värderingar som görs på enhetsnivåer samt genom att det kommer att ställas riktade frågor om digital transformation/likvärdighet i nästa års kvalitetsrapport.

Trygga övergångar till förskoleklass

Mål: Att få till bra och tydliga övergångar som är likvärdiga inom kommunen. Där det säkerställs att viktig information om barnen förs vidare till förskoleklassen och att eleverna därmed får en god start i skolan.

Arbetssätt: Det pågår ett arbete i grundskolans rektorsgrupp där en utsedd grupp arbetar med att ta fram en kommunal handlingsplan för övergångar. Detta arbete behöver förankras med rektorerna för förskolan för att säkerställa att deras perspektiv tas tillvara i detta arbete.

Uppföljning: Kommer att ske i nästa års kvalitetsrapport då det återigen kommer att ställas frågor

till förskolor och grundskolor gällande hur de upplever att övergångarna fungerar.

9.2 Grundskolan

Med grund i analyserna ovan kommer grundskolan och förskoleklassens arbete under det kommande läsåret 2019/2020 att fokusera på följande utvecklingsområden.

Grundskolans utvecklingsområden

Utveckla arbetet med tillgängliga lärmiljöer

Mål: Att elever oavsett förutsättningar och funktionsvariationer behöver färre särskilt utformade insatser för att nå så långt som möjligt i sitt lärande. Tillgängliga lärmiljöer ska innebära att det stöd som riktas till en enskild elev även blir tillgängligt för andra. Gränsen mellan generellt stöd och extra anpassningar blir då mindre skarp. Arbetet med tillgängliga lärmiljöer förväntas ge resultat vad gäller elevers skolnärvaro och skolresultat.

Arbetsätt: Att utveckla de tillgängliga lärmiljöerna genom kollegial handledning, detta arbete kommer i huvudsak att ledas av kommunens förstelärare som under höstterminen kommer att utbildas i just kollegial handledning. Forskning visar på goda resultat på skolor vars verksamheter präglas av kollegialt lärande och en dela-kultur, detta är arbetsätt och förhållningssätt som är centrala när man arbetar med att utveckla tillgängliga lärmiljöer. Det är också av yttersta vikt att frågan fällande tillgängliga lärmiljöer finns med som en stående punkt under rektorsgruppens träffar i syfte att belysa frågan samt att ge rektorerna möjligheter att dela erfarenheter och sprida goda exempel. Samtliga grundskolor kommer under vårterminen 2020 genomföra Specialpedagogiska skolmyndighetens Värderingsverktyg för tillgänglig utbildning i syfte att få en överblick av den egna verksamheten.

Uppföljning: Kommer att ske genom följande nyckeltal efter läsåret 2019/2020:

- Andel elever i årskurs 9 (exklusive nyanlända elever) som uppnått kunskapskraven i alla ämnen ska öka från föregående läsår.
- Ökade meritvärden i årskurs 9 (exklusive nyanlända elever)
- Ökade meritvärden i årskurs 9 (nyanlända elever)
- Ökad jämlikhet mellan flickors och pojkars meritvärden i årskurs 9 (exklusive nyanlända)
- Ökad andel elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasiets yrkesprogram (exklusive nyanlända)
- Ökad andel behöriga nyanlända elever till gymnasiets yrkesprogram

Förbättrad trygghet och studiero i skolan

Mål: Betydligt fler elever ska uppleva trygghet och studiero i skolan. Målsättningen i detta första skede är att kommunens elever ska svara på minst samma nivå som riksnivån, vilket innebär följande målvärde för hösten omgång av Skolinspektionens skolenkät:

- Jag känner mig trygg i skolan åk 5 - 8,5
- Jag har studiero på lektionerna åk 5 - 6,2
- På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet åk 5 - 4,1
- Jag känner mig trygg i skolan åk 9 - 7,6
- Jag har studiero på lektionerna åk 9 - 5,6
- På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet åk 9 - 4,3

Arbetsätt: Utbildningsinsatser gällande normer och värden i grundskolan, exempelvis genom upprättandet av ett kuratorsnätverk där den första träffen i oktober 2019 kommer att ha fokus på arbetet gällande kränkande behandling. Rektorer ansvarar för att lektioner genomförs med en tydlig lektionsstruktur, vilket borgar för god studiero samt att arbetet gällande kränkande behandling och

värdegrundsarbetet prioriteras genom ett främjande och förebyggande arbete.

Uppföljning: Via Skolinspektionens skolenkät som genomförs i årskurs 5 och 9 under höstterminen 2019 samt genom Bildningsförvaltningens egna skolenkät som kommer att genomföras under vårterminen 2020. Skolinspektionens skolenkät kommer även att skapa ett jämförelsemått då den även genomför enkäter som riktar sig till vårdnadshavare samt pedagogisk personal i grundskolan.

Utveckla frånvaroarbetet, särskilt gällande elever med psykisk ohälsa

Mål: Minskad frånvaro bland alla elevgrupper, men särskilt gällande elevgruppen med psykisk ohälsa som enligt kvalitetsrapporter och dialoger är den stora gruppen bland exempelvis de 35 elever i grundskolans som under läsåret hade över 50 procent i frånvaro. Målsättningen gällande den generella frånvaro över 10 procent är att den ska ha minskat med minst 25 procent, gällande frånvaron över 50 procent så är målsättningen att den ska ha halverats under läsåret 2019/2020.

Arbetsätt: Implementering av förvaltningsgemensamma rutiner gällande utredningar i samband med längre frånvaro. Uppbyggandet av en förvaltningsövergripande stödfunktion med huvudsaklig inriktning mot elever med psykisk ohälsa som därmed kommer att kunna stödja skolorna i deras arbete och fungera som en länk gällande kontakter med andra myndigheter såsom BUP.

Uppföljning: Månadsvisa uppföljningar av frånvaron på förvaltningsnivå, samt en övergripande uppföljning av frånvaron vid termins- respektive läsårsslut.

9.3 Grundsärskolan

Med grund i analyserna ovan kommer grundsärskolans arbete under det kommande läsåret 2019/2020 att fokusera på följande utvecklingsområden:

Grundsärskolans utvecklingsområden

Utveckla en systematisk uppföljning som möjliggör utveckling av verksamheterna

Mål: Att skapa nyckeltal och utrymme för muntliga dialoger som möjliggör en kvalitativ och representativ uppföljning av grundsärskolorna och gymnasiesärskolans arbetsätt, metoder och förhållningssätt. Detta eftersom det utifrån det nuvarande sammanställda materialet är svårt att utarbeta några utvecklingsområden på förvaltningsnivå.

Arbetsätt: Detta arbete behöver utvecklas tillsammans med ansvarig personal i de tre särskoleverksamheterna. Exempel på vad detta arbete skulle kunna leda till är strukturer för planerade besök som genomförs i verksamheterna av kvalitets- och myndighetsavdelning, utarbetande av för elevgruppen anpassade förvaltningsövergripande enkäter till elever och riktade enkäter till vårdnadshavare i särskolans verksamheter.

Uppföljning: Detta arbete kommer att följas upp i mars 2020, syftet med detta är att det ges möjlighet att implementera det material som arbetas fram inför läsåret 2020/2021.

9.4 Fritidshemmet

Med grund i analyserna ovan kommer fritidshemmet arbete under det kommande läsåret 2019/2020 att fokusera på följande utvecklingsområden.

Fritidshemmets utvecklingsområden

Digital transformation/ Digital likvärdighet

Mål: Att eleverna ska gå från konsumenter till producenter i samband med att de använder digitala verktyg i fritidshemmet.

Arbetsätt: Genom att det skapas en dela-kultur inom och mellan fritidshemmen.

Fritidshemsutvecklarna kommer att ha ett viktigt uppdrag gällande att sprida goda exempel mellan

de olika fritidshemmen och fungera som goda förebilder i detta arbete. Ansvariga rektorer kommer att behöva ta ett större ansvar och säkerställa att denna utveckling prioriteras och att fortbildning vid behov ges.

Uppföljning: Kommer att ske inom ramen för kommande läsårs kvalitetsrapport, då kommer rektorerna att ombeds att beskriva den utveckling som har skett på respektive fritidshem.

9.5 Gymnasieskolan

Med grund i analyserna ovan kommer gymnasieskolans arbete under det kommande läsåret 2019/2020 att fokusera på följande utvecklingsområden.

Gymnasieskolans utvecklingsområden

Utveckla arbetet med tillgängliga lärmiljöer

Mål: Att elever oavsett förutsättningar och funktionsvariationer behöver färre särskilt utformade insatser för att nå så långt som möjligt i sitt lärande. Tillgängliga lärmiljöer ska innebära att det stöd som riktas till en enskild elev även blir tillgängligt för andra. Gränsen mellan generellt stöd och extra anpassningar blir då mindre skarp. Arbetet med tillgängliga lärmiljöer förväntas ge resultat vad gäller elevers skolnärvaro och skolresultat.

Arbetsätt: Att utveckla de tillgängliga lärmiljöerna genom kollegial handledning, detta arbete kommer i huvudsak att ledas av kommunens förstelärare som under höstterminen kommer att utbildas i just kollegial handledning. Forskning visar på goda resultat på skolor vars verksamheter präglas av kollegialt lärande och en dela-kultur, detta är arbetsätt och förhållningssätt som är centrala när man arbetar med att utveckla tillgängliga lärmiljöer. Det är också av yttersta vikt att frågan gällande tillgängliga lärmiljöer finns med som en stående punkt under rektorsgruppens träffar i syfte att belysa frågan samt att ge rektorerna möjligheter att dela erfarenheter och sprida goda exempel.

Uppföljning: Kommer att ske genom följande nyckeltal och insatser efter läsåret 2019/2020:

- Högre andel elever som tar gymnasieexamen inom 4 år
- All undervisande personal genomför 3 auskultationer, varav minst en hos en förstelärare och de bägge övriga hos kollegor i andra arbetslag. Auskultationer ska vara minst 20 minuter långa och ha fokus på hur lärarna arbetar för att skapa en tillgängliga lärmiljö som gör alla elever delaktiga i undervisningen, utvärdering av auskultationerna kommer att ske i form av en personalenkät.
- Gymnasieskolans enheter kommer under vårterminen 2020 genomföra Specialpedagogiska skolmyndighetens Värderingsverktyg för tillgänglig utbildning.

Förbättrad trygghet och studiero i skolan

Mål: Betydligt fler elever ska uppleva trygghet och studiero i gymnasieskolan. Målsättningen i detta första skede är att kommunens gymnasieelever ska svara på minsta samma nivå som riksnivån, vilket innebär följande målvärde för hösten omgång av Skolinspektionens skolenkät:

- Jag känner mig trygg i skolan år 2 - 8,1
- Jag har studiero på lektionerna år 2 - 6,2
- På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet år 2 - 5,3

Arbetsätt: Utbildningsinsatser gällande normer och värden i gymnasieskolan, exempelvis genom upprättandet av ett kuratorsnätverk där den första träffen i oktober 2019 kommer att ha fokus på arbetet gällande kränkande behandling. Rektorer ansvarar för att lektioner genomförs med en tydlig lektionsstruktur, vilket borgar för god studiero samt att arbetet gällande kränkande behandling och värdegrundsarbetet prioriteras genom ett främjande och förebyggande arbete.

Uppföljning: Via Skolinspektionens skolenkät som genomförs i år 2 på gymnasiet under

höstterminen 2019 samt genom Bildningsförvaltningens egna skolenkät som kommer att rikta sig till alla gymnasieelever och genomföras under vårterminen 2020. Skolinspektionens skolenkät kommer även att skapa jämförelsemått då den även genomför en enkät som riktar sig till pedagogisk personal i gymnasieskolan.

Förbättrade studieresultat och ökad genomströmning

Mål: Bättre studieresultat i form av högre resultat på nationella prov och högre avgångsbetyg hos avgångseleverna samt en ökad genomströmning på samtliga program.

Arbetsätt: Att rektorerna på gymnasiet i högre utsträckning analyserar vilka lärare som är mest lämpliga att undervisa i respektive klass/grupp för att nå maximal effekt gällande elevernas lärande. Samt effektivare användning av de kvarvarande studietorgstjänsterna i syfte att förbättra resultaten i ämnen som exempelvis fysik som har identifierats som ett ämne som bromsar genomströmningen på det Naturvetenskapliga programmet och Teknikprogrammet.

Uppföljning: Sker efter läsåret 2019/2020 genom uppföljning av följande resultat:

- Genomsnittlig betygspoäng på nationella prov
- Genomsnittlig betygspoäng för elever med examen eller studiebevis på programnivå
- Andelen elever med grundläggande högskolebehörighet på programnivå
- Antal elever som tagit gymnasieexamen inom 3 år på programnivå

Utveckla digitala hjälpmedel

Mål: Att digitala hjälpmedel används i syfte att utveckla undervisningen och därmed på sikt leder till en positiv utveckling gällande elevers studieresultat, exempelvis gällande elever som har svårigheter att genomföra muntliga redovisningar. Dessa elever kan med hjälp av den digitala tekniken ges möjlighet att spela in sina redovisningar.

Arbetsätt: Uppbyggande av en filmstudio på gymnasieskolan. Samt en översyn gällande lärares administrationsrättigheter till sina datorer, dessa begränsade administrationsrättigheter anses i sin nuvarande innebära att digitala hjälpmedel och lösningar väljs bort av vissa lärare.

Uppföljning: LIKA-värderingar som genomförs under läsåret på enhetsnivå.

9.6 Gymnasiesärskolan

Med grund i analyserna ovan kommer gymnasiesärskolans arbete under det kommande läsåret 2019/2020 att fokusera på följande utvecklingsområden.

Gymnasiesärskolans utvecklingsområden

Utveckla en systematisk uppföljning som möjliggör utveckling av verksamheterna

Mål: Att skapa nyckeltal och utrymme för muntliga dialoger som möjliggör en kvalitativ och representativ uppföljning av grundsärskolorna och gymnasiesärskolans arbetsätt, metoder och förhållningssätt. Detta eftersom det utifrån det nuvarande sammanställda materialet är svårt att utarbeta några utvecklingsområden på förvaltningsnivå.

Arbetsätt: Detta arbete behöver utvecklas tillsammans med ansvarig personal i de tre sarskoleverksamheterna. Exempel på vad detta arbete skulle kunna leda till är strukturer för planerade besök som genomförs i verksamheterna av kvalitets- och myndighetsavdelning, utarbetande av för elevgruppen anpassade förvaltningsövergripande enkäter till elever och riktade enkäter till vårdnadshavare i sarskolans verksamheter.

Uppföljning: Detta arbete kommer att följas upp i mars 2020, syftet med detta är att det ges möjlighet att implementera det material som arbetas fram inför läsåret 2020/2021.

9.7 Vuxenutbildningen/ Svenska för invandrare/ Särskild utbildning för vuxna

Med grund i analyserna ovan kommer gymnasiesärskolans arbete under det kommande läsåret 2019/2020 att fokusera på följande utvecklingsområden.

Vuxenutbildningens utvecklingsområden

Vuxenutbildningen ingår efter läsåret 2018/2019 inte längre i bildningsnämndens ansvarsområde. Under det kommande läsåret kommer man utöver nedan angivna mål att arbeta systematiskt med att koppla ihop verksamheten med den nya förvaltningstillhörigheten.

Digital likvärdighet: Fokus nätbaserad undervisning samt implemetering av Canvas med pedagogiska verktyg-inom alla delar av Vuxenutbildningen utom Särskild utbildning för vuxna i detta skede.

Matematik: Fortsatt satsning via Lärcentrum samt uppbyggandet av orienteringskurser. Vuxenutbildningens Matematiklärare har inför läsåret 19/20 fått in ytterligare en personalförstärkning för att kunna möta upp de behov som identifierats under läsåret 18/19.